

การออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก
ศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา

PARTY WEAR DESIGN INSPIRED BY THAI LACQUER WORKS

ณัฐพล พ่วงศิริ

NUTTAPON PUANGSIRI

แฟชั่นนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต
สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ปีการศึกษา 2558

การออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ที่ได้รับแรงบันดาลใจ
จากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา

PARTY WEAR DESIGN INSPIRED BY THAI LACQUER WORKS

ณัฐพล พ่วงศิริ

NUTTAPON PUANGSIRI

แฟชั่นนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต
สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ปีการศึกษา 2558

แฟ้มนิพนธ์

การออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์โดย
ได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา

ชื่อผู้เขียน

นายณัฐพล พ่วงศิริ

ระดับการศึกษา

ปริญญาเทคโนโลยีบัณฑิต

สาขาวิชา

ออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ

คณะ

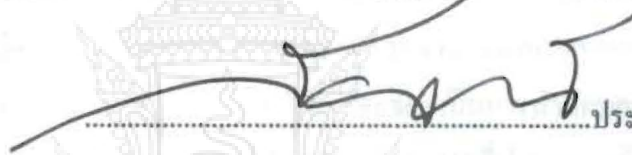
อุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ก้องเกียรติ มหาอินทร์

อาจารย์นิตยา วัน โสกา

คณะกรรมการสอบแฟ้มนิพนธ์ได้ให้ความเห็นแฟ้มนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ก้องเกียรติ มหาอินทร์)

.....รองประธานกรรมการ

(อาจารย์นิตยา วัน โสกา)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิรัช แซงน้ำเพชร)

.....กรรมการ

(อาจารย์กรชนก บุญทร)

วันที่..... เดือน พ.ศ.

แฟชันนิพนธ์	การออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา
ชื่อผู้เขียน	นายณัฐพล พ่วงศิริ
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ก้องเกียรติ มหาอินทร์ อาจารย์นิตยา วันโสภา
ระดับการศึกษา	ปริญญาเทคโนโลยีบัณฑิต
สาขาวิชา	ออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ
คณะ	อุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

แฟชันนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา เป็นการนำลักษณะเด่นของศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา ที่เป็นจุดสนใจ คือ ลักษณะและการวางลวดลายที่ปรากฏบนตู้พระไตรปิฎกในสมัยอยุธยา นำมาเชื่อมโยงกับ โครงสร้างเครื่องแต่งกาย โขน มาผสมผสานในการออกแบบเครื่องแต่งกายรูปแบบปาร์ตี้แวร์ที่ทำให้ผู้สวมใส่ มีความสง่างาม และมีรสนิยม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบวิเคราะห์ของศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา โดยแบ่งเกณฑ์ในการวิเคราะห์ได้แก่ ลักษณะ โครงสร้างและการวางลวดลาย สี สัน และแบบวิเคราะห์เครื่องแต่งกาย โขน โดยแบ่งเกณฑ์ในการวิเคราะห์ได้แก่ โครงสร้างของชุด โดยมุ่งเน้นถึงลักษณะทางกายภาพ และการวิเคราะห์ภาพผลงานโดยรวม เพื่อนำมาสร้างสรรครูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำลวดลายรดน้ำที่ปรากฏบนตู้พระไตรปิฎกในสมัยอยุธยา ได้แก่ ลวดลายกระหนกเปลว ลวดลายกระหนกรวงข้าว ลวดลายพรรณพฤกษาและสรรพสัตว์ มาทำการออกแบบและจัดวางลวดลายขึ้นมาใหม่ โดยใช้เทคนิคการพิมพ์แบบดิจิทัลเพื่อพิมพ์ลวดลายลงบนผืนผ้า นำมาประยุกต์เข้ากับลักษณะ โครงสร้างเครื่องแต่งกายของ โขน เพื่อใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งเน้นที่การออกแบบและพัฒนารูปแบบเครื่องแต่งกายให้มีความทันสมัยแต่ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของงานศิลปะลายรดน้ำ

Title	PARTY WEAR DESIGN INSPIRED BY THAI LACQUER WORKS
Authors	Mr. Nuttapon Puangsiri
Adviser	Mr. Kongkiat Maha-in Miss. Nittaya Wansopa
Degree	Bachelor of Technology
Department	Fashion and Textile Design
Faculty	Industrial Textiles and Fashion Design
Academic year	2015

Abstract

The objective of this fashion thesis was to study women's clothing design in party wear style inspired by Thai Lacquer Art (Lai Rod Nam) in Ayutthaya era. The outstanding points of Ayutthaya era's Lacquer Art: appearance and pattern of lacquer decorating Tripitaka cabinet were applied in connection to Khon costumes to create and design women's clothing in elegant and tasteful party wear style.

The instruments included Ayutthaya era's Lacquer Art analysis form, consisting of layout and pattern placement, and color use, Khon costumes analysis form, consisting of costumes layout, focusing on physical nature, and overall work analysis.

The results of this study showed as follows. The author applied Thai Lacquer Art pattern decorating Tripitaka cabinet in Ayutthaya era including Kanok Pleaw, Kanok Ruang Khao, Pun Pruksa and pattern in animal figures to redesign and reorganize the work. Digital printing technique was use to press the pattern on the fabric to be applied to Khon costumes structure. This study focused on the design and development of clothing that is modern while remains the identity of Thai Lacquer Art.

กิตติกรรมประกาศ

แฟชันนิพนธ์การออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา สำเร็จได้ด้วยการช่วยเหลือและความกรุณาจากหลายท่านด้วยกัน ผู้จัดทำจึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวที่คอยให้กำลังใจและสนับสนุนปัจจัยค่าใช้จ่ายในทุก ๆ ด้าน ทำให้การจัดทำแฟชันนิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ก้องเกียรติ มหาอินทร์ ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการออกแบบและแก้ไขส่วนที่บกพร่องต่าง ๆ ให้ความกรุณาเสียสละเวลาเพื่อมาช่วยเหลือตรวจสอบความถูกต้องของแฟชันนิพนธ์ตลอดการทำงาน พร้อมทั้งยังให้คำแนะนำข้อมูล คำแนะนำดี ๆ นำมาปรับใช้ในแฟชันนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์จรัสพิมพ์ วังเย็น และอาจารย์ในสาขาวิชาออกแบบแฟชันและสิ่งทอทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความกรุณาเสียสละเวลาช่วยเหลือดูแลตรวจทานแฟชันนิพนธ์ฉบับนี้พร้อมทั้งให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และแนะนำแนวทางการทำแฟชันนิพนธ์ที่ถูกต้องให้ละเอียด

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยช่วยเหลือแบ่งปันความคิด และเป็นกำลังใจในการทำแฟชันนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

โครงการนี้ได้รับทุนอุดหนุนงบประมาณจาก โครงการส่งเสริมสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมคนรุ่นใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ณัฐพล พ่วงศิริ

สารบัญ

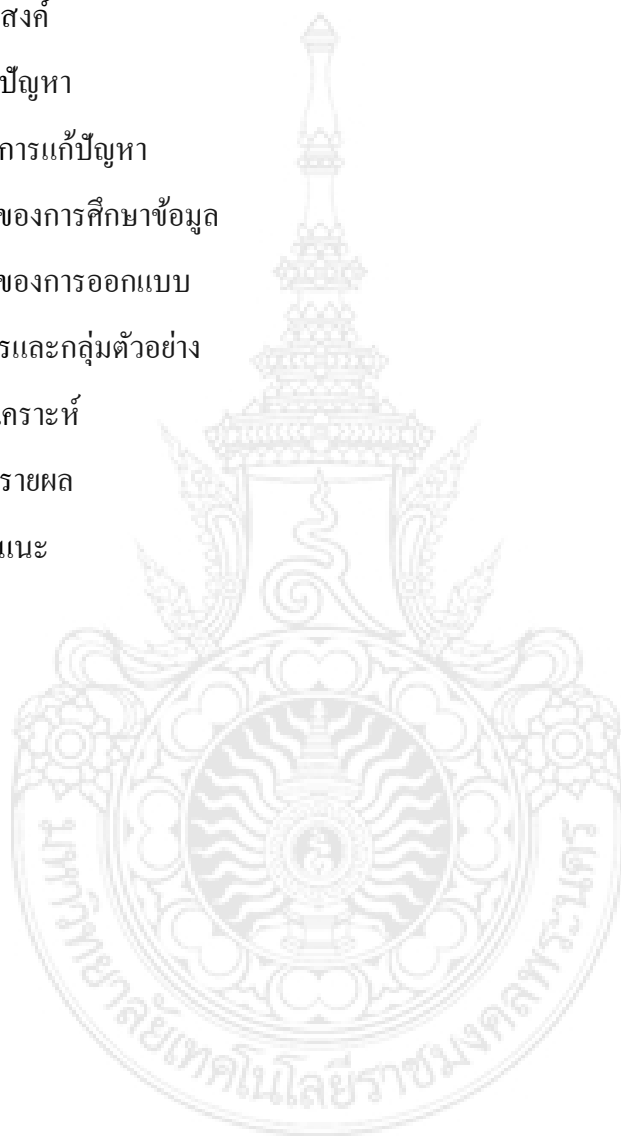
บทที่	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ก
สารบัญภาพ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ที่มาของปัญหา	2
แนวทางแก้ปัญหา	2
ขอบเขตของการศึกษาข้อมูล	3
ขอบเขตของการออกแบบ	3
วิธีดำเนินเฟสชันนิพนธ์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ศึกษาข้อมูลศิลปะลายรดน้ำ	5
ศึกษาข้อมูลเครื่องแต่งกายโขน	14
ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักการออกแบบเครื่องแต่งกาย	22
ศึกษาเทคนิคการออกแบบลวดลาย	33
ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุและเทคนิคการตกแต่ง	42

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ศึกษาแนวโน้มแฟชั่นปี 2017	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
3 วิธีดำเนินการ	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	56
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
การวิเคราะห์ภาพตู้พระไตรปิฎก	58
สรุปผลการวิเคราะห์ศิลปะลายรดน้ำตู้พระไตรปิฎกในสมัยอยุธยา	64
การวิเคราะห์เครื่องแต่งกายโขน	65
สรุปผลการวิเคราะห์รูปแบบภาพเครื่องแต่งกายการแสดงโขน	69
แรงบันดาลใจ (Inspiration)	70
อารมณ์ (Mood board)	71
กลุ่มเป้าหมาย (Target group)	71
การออกแบบลวดลาย	72
การออกแบบเครื่องแต่งกาย	75
สรุปผลการออกแบบ	81

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปและอภิปรายผล	
วัตถุประสงค์	82
ที่มาของปัญหา	82
แนวทางการแก้ปัญหา	82
ขอบเขตของการศึกษาข้อมูล	82
ขอบเขตของการออกแบบ	83
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	83
ผลการวิเคราะห์	83
การอภิปรายผล	85
ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	88
ประวัติผู้จัดทำ	106

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ภาพตู้พระธรรมลายรดน้ำ วัดเชิงหวาย	6
2 ภาพลายรดน้ำเป็นภาพที่มีลวดลายสีทองเต็มพื้นที่กว่า 80 เปอร์เซ็นต์	9
3 ภาพลายรดน้ำเป็นภาพที่มีลวดลายสีทองเต็มพื้นที่กว่า 80 เปอร์เซ็นต์	9
4 ภาพลายรดน้ำเล่าเรื่องพระสิทธัตถะทรงตัดพระเมาลีด้วยพระขรรค์ ณ ริมฝั่งแม่น้ำ อโนมา	10
5 ภาพลายรดน้ำประเภทภาพบุคคลแสดงถึงเทวดาทวารบาล	11
6 ภาพลายรดน้ำประเภทภาพลวดลายประดิษฐ์	12
7 ภาพข้าวของเครื่องใช้ต่างๆที่มีการประดับตกแต่งด้วยลายรดน้ำ	13
8 ภาพเครื่องแต่งกายโขนแบบชุดยืนเครื่อง	14
9 ภาพเครื่องแต่งกายตัวพระ	15
10 ภาพเครื่องแต่งกายตัวนาง	17
11 ภาพเครื่องแต่งกายตัวยักษ์	18
12 ภาพเครื่องแต่งกายตัวลิง	20
13 รูปร่างแบบต่างๆ ของมนุษย์	25
14 ลวดลายจากสิ่งที่มีชีวิต	33
15 ลวดลายเรขาคณิต	34
16 ลวดลายหน้ากลองมโหระทึกที่วัดคลังพัง ด.คลังงาม อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	35
17 จังหวะซ้ำเท่ากันของเส้น	37
18 จังหวะซ้ำเท่ากันของรูปร่าง	37
19 จังหวะซ้ำเท่ากันของขนาด	38
20 จังหวะซ้ำของขนาดไม่เท่ากัน	38
21 การต่อลายตามแนวต่างๆ	40
22 การต่อลายในลักษณะต่างๆโดยอาศัยรูปทรงเรขาคณิต	41
23 ลายพิมพ์ผ้าแบบ digital print	42
24 ลูกบิดแก้ว	43
25 เลื่อมชนิดกลม	44
26 คิ่นข้อสีทอง	46

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า	
27	ลักษณะของคื่นช่อ	47
28	แนวโน้มแพชั่น S/S 2017	48
29	แนวโน้มแพชั่น S/S 2017	49
30	แนวโน้มแพชั่น S/S 2017	50
31	แนวโน้มแพชั่น S/S 2017	51
32	ตู้พระไตรปิฎกलयกระหนกเปลว วัดเชิงหวาย	58
33	ตู้พระไตรปิฎกलयกระหนกรวงข้าว	60
34	ตู้พระไตรปิฎกलयสัตว์และพรรณพฤกษา วัดศาลาปูน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	62
35	เครื่องแต่งกายโขนตัวพระ	65
36	เครื่องแต่งกายโขนตัวนาง	67
37	ภาพแสดงแรงบันดาลใจ	70
38	ภาพแสดงอารมณ์	71
39	ภาพลวดลายที่ใช้ในการออกแบบ ลวดลายที่ 1	72
40	ภาพลวดลายที่ใช้ในการออกแบบ ลวดลายที่ 2	73
41	ภาพลวดลายที่ใช้ในการออกแบบ ลวดลายที่ 3	74
42	ภาพสกัดผลงานการออกแบบเสื้อผ้า	75
43	ผลงานการออกแบบ แบบที่ 1	76
44	ผลงานการออกแบบ แบบที่ 2	77
45	ผลงานการออกแบบ แบบที่ 3	78
46	ผลงานการออกแบบ แบบที่ 4	79
47	ผลงานการออกแบบ แบบที่ 5	80
48	ผลงานการออกแบบเสื้อผ้า จำนวน 5 ชุด	81

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตัวอย่างแบบวิเคราะห์งานศิลปะลายรดน้ำ	54
2 ตัวอย่างแบบวิเคราะห์แบบวิเคราะห์เครื่องแต่งกายโขน	55
3 ตารางวิเคราะห์ ผู้พระไตรปิฎกหลายกระหนกเปลว	58
4 ตารางวิเคราะห์ ผู้พระไตรปิฎกหลายกระหนกรวงข้าว	60
5 ตารางวิเคราะห์ ผู้พระไตรปิฎกหลายสัตว์และพรรณพฤกษา	62
6 ตารางวิเคราะห์ เครื่องแต่งกายโขนตัวพระ	65
7 ตารางวิเคราะห์ เครื่องแต่งกายโขนตัวนาง	67

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นชาติเก่าแก่ที่มีวัฒนธรรม โดยเฉพาะด้านศิลปวัฒนธรรมที่เรียกว่างานช่างสิบหมู่ กล่าวได้ว่าเป็นงานช่างประเภทประณีตศิลป์และจิตรศิลป์ บรรดาช่างสิบหมู่จัดว่าเป็นผู้ที่มีฝีมือ มีความสามารถและชำนาญการในการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมแขนงต่างๆ งานช่างสิบหมู่มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ต่อมาในช่วงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นเป็นช่วงที่งานช่างสิบหมู่ได้แพร่หลายและมีความเฟื่องฟู ซึ่งการสร้างสรรค์งานศิลป์บางส่วนในยุคนี้ล้วนได้รับอิทธิพลจากชนชาติจีนและชนชาติตะวันตกเข้ามาผสมผสาน ในช่วงรัชสมัยรัชกาลที่ 5 มีการรับเอาวัฒนธรรมในด้านต่างๆ จากชาติตะวันตกเข้ามามากขึ้น โดยเฉพาะงานศิลป์แขนงต่างๆ ก็ได้รับอิทธิพลจากชนชาติตะวันตกเช่นเดียวกัน ส่งผลให้งานศิลปกรรมของไทยในแขนงต่างๆ ได้รับการผสมกลมกลืนไปกับวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งส่งผลให้การสร้างสรรค์งานศิลปกรรมแบบดั้งเดิมของไทยค่อยๆ เลือนหายและเสื่อมความนิยมไปตามกาลเวลา ด้วยงานช่างสิบหมู่เป็นงานที่ต้องใช้ทักษะและใช้เวลาในการฝึกฝนเรียนรู้เป็นระยะเวลาอันยาวนาน จัดเป็นงานที่ต้องอาศัยความอดทนเป็นอย่างมาก จึงทำให้ผลงานชิ้นครูเหล่านี้ รวมถึงงานศิลปะลายรดน้ำมีการรังสรรค์ออกมาให้ได้ชิ้นชมน้อยชิ้น

งานศิลปะลายรดน้ำ เป็นการเขียนลายด้วยน้ำยาพิเศษหรือที่เรียกว่าน้ำยาหรรดาลงบนพื้นที่ทำด้วยรักสีดำหรือสีแดงแล้วจึงเช็ดรักปิดทอง รดน้ำให้เกิดเป็นลวดลายหรือรูปภาพต่างๆ ภาพลายรดน้ำส่วนใหญ่มักเป็นภาพบุคคลหรือภาพเล่าเรื่องที่มีลวดลายไทยประกอบ ทั้งนี้แบบแผนของลวดลายยังเป็นสิ่งบอกอายุหรือยุคสมัยของงานแต่ละชิ้นด้วย งานช่างลายรดน้ำเป็นงานประณีตศิลป์ด้านการตกแต่งอย่างหนึ่งซึ่งมีรูปแบบและการทำสืบเนื่องกันมาแต่โบราณ

ผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดที่จะนำศิลปะลายรดน้ำมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรี โดยใช้แฟชั่นเป็นสื่อในการแสดงอัตลักษณ์ความเป็นไทย ผ่านการออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรีในรูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์ ซึ่งความสำคัญของชุดปาร์ตี้แวร์นั้นจะใช้สวมใส่ในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น งานเลี้ยงพิเศษ งานวันเกิด งานปาร์ตี้ งานจิมมีทั้งแบบกลางวันและกลางคืน ส่วน

เสื้อผ้าก็จะมีหลากหลายรูปแบบตามสมัยนิยมที่ใส่ทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ โดยได้รับแรงบันดาลใจในการอนุรักษ์และสืบสานเพื่อการต่อยอดภูมิปัญญาโดยใช้ลวดลายจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา นำมาออกแบบเป็นลวดลายลงบนผืนผ้ามาผสมผสานกับเทคนิคงานปักด้นทองให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นที่การออกแบบและพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าตามแฟชั่นให้มีความทันสมัยแต่ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของงานศิลปะลายรดน้ำ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลประวัติและที่มาของศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา
2. เพื่อออกแบบลวดลายที่ได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา
3. เพื่อออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา

ที่มาของปัญหา

งานศิลปะลายรดน้ำในปัจจุบันนั้นมีเพียงการเขียนซ่อมแซมหรือบูรณปฏิสังขรณ์ผลงานเก่าในอดีตเป็นหลักเท่านั้น และการนำลายรดน้ำ มาต่อยอดเพื่อการออกแบบและประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมนั้นมีความท้าทายเป็นอย่างมาก ซึ่งถ้านำมาออกแบบและใช้อย่างไม่เหมาะสมจะทำให้ดูเป็นชุดที่ออกแบบเพื่อการแสดงและไม่มีความทันสมัย

แนวทางการแก้ปัญหา

ผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดในการออกแบบโดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำ มาทำการพัฒนาออกแบบลวดลายขึ้นมาใหม่ ให้เหมาะสมกับเครื่องแต่งกายเพื่อให้เกิดความน่าสนใจโดยใช้เทคนิคการพิมพ์ผ้าแบบดิจิทัล มาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรีให้มีความทันสมัยและเพื่อเป็นสื่อในการแสดงอัตลักษณ์ความเป็นไทย

ขอบเขตของการศึกษาข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดการออกแบบลวดลาย
3. ศึกษาข้อมูลเทคนิคและวัสดุตกแต่ง
4. ศึกษาข้อมูลการตัดเย็บ

ขอบเขตของการออกแบบ

1. ออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรีที่สามารถสวมใส่ได้จริง
2. ออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรี โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา
3. ออกแบบเครื่องแต่งกายโดยนำเทคนิคการพิมพ์ลวดลายลงบนพื้นผ้าเหมาะสมเทคนิคการปักด้นทอง

วิธีดำเนินแฟชั่นนิพนธ์

1. นำเสนอหัวข้อแฟชั่นนิพนธ์
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา
3. ศึกษาข้อมูลการออกแบบลวดลายและทำการออกแบบลวดลาย
4. ออกแบบเสื้อผ้าคัดเลือกแบบที่จะทำตัดเย็บ
5. ตัดเย็บชุดที่ทำการออกแบบ
6. ตกแต่งรายละเอียดและตรวจสอบความเรียบร้อย
7. สรุปผลการดำเนินงานพร้อมข้อเสนอแนะ
8. นำเสนอผลงาน
9. ส่งแฟชั่นนิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามกำหนด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา
2. ได้ลวดลายที่ได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา
3. ได้รูปแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา

นิยามศัพท์

ลายรดน้ำ	หมายถึง	การเขียนลวดลายหรือรูปภาพให้ปรากฏเป็นลายทองด้วยวิธีปิดทองแล้วเอาน้ำรด จัดเป็นงานประณีตศิลป์ที่มีความสำคัญมากสำหรับตกแต่งสิ่งของเครื่องใช้และเครื่องประดับของชาวบ้านธรรมดา เครื่องใช้ในพระพุทธศาสนาตลอดไปจนถึงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์
ชุดปาร์ตี้แวร์	หมายถึง	ชุดที่สวมใส่ไปงานตั้งแต่ 17:00 น. ได้แก่ งานเลี้ยงฉลองต่างๆ ชมการแสดงต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง เป็นต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาโครงการการออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำ ผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

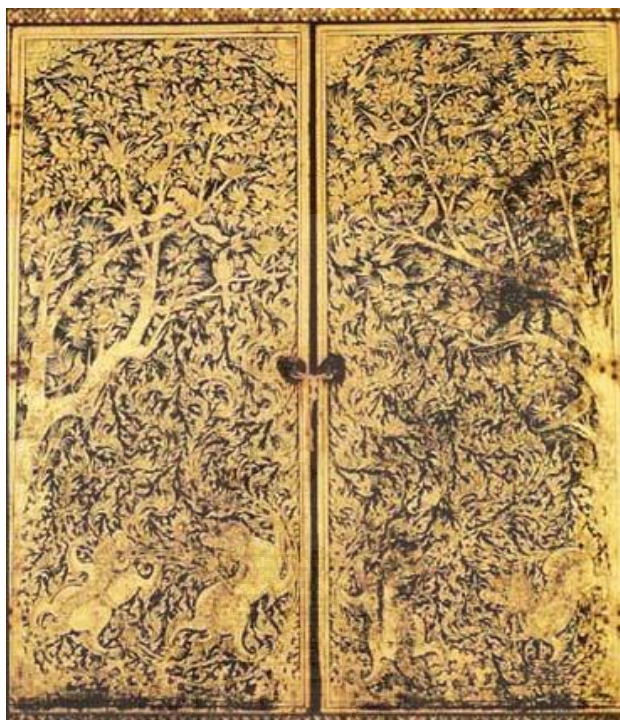
1. ศึกษาข้อมูลศิลปะลายรดน้ำ
2. ศึกษาข้อมูลเครื่องแต่งกายโขน
3. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักการออกแบบเครื่องแต่งกาย
4. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบลวดลาย
5. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุและเทคนิคการตกแต่ง
6. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มแฟชั่น ปี 2016-2017
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษาข้อมูลศิลปะลายรดน้ำ

ประวัติความเป็นมาของศิลปะลายรดน้ำ

สมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นสมัยที่การช่างไทยทุกงานเฟื่องฟูมากที่สุด มีการพัฒนารูปแบบของงานคือการนำเอาแบบศิลปะสมัยลพบุรี กรุงสุโขทัย อู่ทอง มาดัดแปลงเป็นแบบศิลปะสมัยใหม่ขึ้นที่เรียกว่า “ศิลปะแบบอยุธยา” ซึ่งมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง มีความประณีตสวยงาม

ในสมัยนี้ได้พบหลักฐานเกี่ยวกับช่างสิบหมู่ปรากฏในกฎหมายที่ตราออกในรัชสมัยของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ โดยมีการจัดวางระเบียบหมู่ช่างต่างๆ รวมเข้าด้วยกันเป็นครั้งแรกและได้ตราไว้ในพระอัยการตำแหน่งนายทหารหัวเมือง ในสมัยพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ งานช่างลายรดน้ำและช่างประดับมุกเป็นงานที่เฟื่องฟูมาก เหตุด้วยเป็นพระราชนิยม มีหลักฐานปรากฏให้เห็น เช่น ลายรดน้ำระดับตัวอาคาร ตกแต่งตู้หนังสือ หีบ กล่อง ใบปิดหน้าคัมภีร์และที่บานประตูมณฑปที่พระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี งานช่างรักและช่างประดับมุกเป็นงานประณีตศิลป์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งขึ้นเป็นกรมหนึ่งรวมอยู่ในกรมช่างสิบหมู่ตั้งแต่สมัยนั้นเป็นต้นมา งามลายรดน้ำชั้นยอดเยี่ยมในสมัยกรุงศรีอยุธยาคือ ผู้พระธรรมลายรดน้ำ วัดเชิงหวาย

ภาพที่ 1 ภาพตู้พระธรรมลายรดน้ำ วัดเชิงหวาย

(ที่มา : <http://www.oknation.net/blog/phaen/2007/08/13/entry-1>. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

ต่อจากนั้นมางานช่างสิบหมู่ของไทยก็เข้าสู่ยุคสมัยเสื่อมโทรม อันสืบเนื่องมาจากการเสียกรุงในปี พ.ศ. 2310 บรรดาพวกช่างศิลป์ต่างๆ จะถูกจับกวาดต้อนไปเป็นเชลยเพื่อนำไปตกแต่งบ้านเมืองของตน ดังมีข้อความปรากฏในพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์สมัยรัชกาลที่ 2 ความว่า “เมื่อพม่าได้ตีกรุงเก่า พม่าตั้งใจจะเสาะแสวงหาช่างไทยที่มีฝีมือดี กวาดต้อนเอาไปเสียเป็นจำนวนมาก เป็นเช่นนี้มาตั้งแต่ครั้งพระเจ้ากรุงหงสาวดี บุเรงนองนั้นตีกรุงเก่าได้ในแผ่นดินสมเด็จพระมหินทราธิราชครั้งนั้น ในหนังสือพงศาวดารพม่าก็กล่าววว่าพระเจ้ากรุงหงสาวดีให้เลือกเก็บเอาช่างไทยไปเป็นอันมากด้วยมีวิชาหลายอย่างที่ไทยสันตดแต่พม่าทำไม่เป็น ยกตัวอย่าง เช่น ช่างรักลายรดน้ำและช่างหล่อ เป็นต้น”

แสดงให้เห็นว่า วิชาช่างลายรดน้ำของไทยเป็นวิชาที่สำคัญมากวิชาหนึ่งในกลุ่มช่างสิบหมู่ งานช่างลายรดน้ำ เดิมแบ่งออกเป็น 5 หมวดงานด้วยกัน ดังนี้

1. หมวดช่างออกแบบเขียนลายรดน้ำ
2. หมวดช่างคัดลอกแบบ
3. หมวดช่างจัดทำพื้นรัก
4. หมวดช่างเขียนลายรดน้ำ
5. งานปฏิบัติลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับช่างกับช่างลายรดน้ำ

งานศิลปกรรมประเภทประณีตศิลป์ของชนชาติไทยในอดีตที่ผ่านมาเกือบทุกแขนงมักจะถูกทำขึ้นเพื่อการประดับตกแต่งเนื่องในศาสนาเป็นสำคัญ ดังได้มีปรากฏเป็นหลักฐานให้ศึกษาค้นคว้าและเปรียบเทียบได้มาตั้งแต่ยุคประวัติศาสตร์ชาติไทยตอนต้น คือ สมัยทวารวดี สมัยศรีวิชัย สมัยลพบุรี และยุคประวัติศาสตร์ไทย สมัยเชียงแสน สมัยกรุงสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา จนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ผลงานศิลปกรรมที่มีปรากฏเป็นหลักฐานสืบเนื่องมาเหล่านี้ที่สำคัญในระยะแรก ได้แก่ งานแขนงจิตรกรรม แขนงประติมากรรม และแขนงสถาปัตยกรรม ตามลำดับ จนต่อมาในปลายสมัยกรุงสุโขทัย ถึงกรุงศรีอยุธยา เรื่อยมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์นี้ ช่างศิลปกรรมโบราณได้มีการสืบทอดงานช่างต่างๆ มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนา แยกแยะ และยึดขยายผสมผสานรูปแบบประยุกต์งานให้แตกต่างไปจากแบบเดิมมากขึ้น ประกอบกับในสมัยหลังๆ มานี้วัสดุอุปกรณ์ และเทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในการประดิษฐ์งานศิลปะได้ก้าวหน้าขึ้นไปมาก

กลุ่มลักษณะของลายรดน้ำ แยกออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มงานช่างหลวง (ช่างจากส่วนกลาง) หมายถึง กลุ่มของสิ่งต่างๆ ที่คิดและทำขึ้นในราชสำนัก เช่น เครื่องราชูปโภคหรือเครื่องต่างๆ ของพระมหากษัตริย์และเจ้านายชั้นสูง ซึ่งพระมหากษัตริย์และเจ้านายชั้นสูง ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์พระศาสนา ได้ถวายสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ให้วัดที่สำคัญ ต่อมาพ่อค้าคนดีผู้มีจิตศรัทธา เลื่อมใสในพระพุทธศาสนาก็สร้างถวายเอาไว้เป็นพุทธบูชาตามอย่างบ้าง สิ่งของเครื่องใช้ทั้งหลายที่ได้รับพระราชทานและได้รับบริจาคโดยพระมหากษัตริย์และเจ้านายชั้นสูงเหล่านี้ ยังคงเก็บรักษาอยู่ตามวัดต่างๆ ทั่วประเทศ จะสังเกตได้ว่า โดยส่วนใหญ่แล้วงานลายรดน้ำที่ทำโดยกลุ่มช่างหลวงมักสร้างขึ้นจากส่วนกลางคือ เมืองหลวงหรือปริมณฑล ซึ่งมักเป็นแหล่งรวมช่างฝีมือดี (กลุ่มช่างหลวงในที่นี้จึง

รวมถึงช่างจากส่วนกลางที่มีได้สังกัดราชสำนักด้วย) เมื่อบ้านเมืองขยายตัวออกไป หัวเมืองต่างๆ ก็พัฒนาเจริญก้าวหน้ามากขึ้น งานช่างบางส่วนก็ยับขยายเคลื่อนย้ายออกไปตามแหล่งต่างๆ

2. กลุ่มงานช่างพื้นถิ่น เครื่องมือเครื่องใช้หลายชนิดที่สวองามโดดเด่น เท่าที่พบมีเพียง 2 ภูมิภาค คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ สาเหตุดังกล่าวอาจมาจากความศรัทธาความเชื่อในศาสนา และวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นยังผูกพันและใกล้ชิดกับศาสนาอย่างเหนียวแน่น สิ่งของเครื่องใช้หลายอย่างต้องทำขึ้นเองจากความจำเป็นของรูปแบบวิถีชีวิตการพึ่งพาตนเองของสังคมชนบท อาจกล่าวได้ว่าเงื่อนไขที่เป็นอยู่ทำให้เกิดการพัฒนา เพราะมีทำใช้กันในวงกว้าง ทำให้สิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นในวิถีชีวิตประจำวัน เกิดความหลากหลายของรูปแบบและลวดลาย ซึ่งการเขียนลวดลายประดับตกแต่งก็มักเป็นไปตามคติความเชื่อ ลักษณะฝีมือช่างแบบเรียบง่าย ไม่ปราณีต และซับซ้อนจนเกินไป คุณสมบัติต่างๆ เหล่านี้ทำให้เกิดลักษณะของท้องถิ่นที่ทำตามแบบอย่างกันถึงแม้ว่าจะมีช่างอีกกลุ่มที่พยายามนำรูปแบบของช่างหลวงที่ช่างท้องถิ่นเห็นว่างาม ผสมผสานเข้ากับรูปแบบพื้นบ้าน แต่งานที่ออกมายังคงเห็นได้ถึงลักษณะของช่างพื้นถิ่น

นอกจากนี้ในส่วนของการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมร่วมสมัยยุคปัจจุบันที่ศิลปินไทย ไม่จำกัดภาคใดภาคหนึ่งได้เลือกใช้เทคนิคลายรดน้ำในการสร้างสรรค์ผลงานตามแนวทางเฉพาะตน ยังคงใช้เทคนิควิธีการเขียนลงรักปิดทองแบบกรรมวิธีดั้งเดิม อาจใช้วัสดุสมัยใหม่บางอย่างทดแทนวัสดุเดิมที่หามาใช้ในงานได้ยากในปัจจุบัน จึงเป็นเพียงการพัฒนารูปแบบการสร้างสรรค์จากเดิมแบบโบราณที่มีจุดมุ่งหมายแบบภาพเล่าเรื่อง มาเป็นผลงานที่มีแนวทางการสร้างสรรค์เป็นรูปแบบเฉพาะบุคคลมากยิ่งขึ้น แต่การทำงานสร้างสรรค์ในแนวทางเฉพาะตัวหรือที่เรียกโดยรวมว่าศิลปะร่วมสมัยยังไม่นิยมแพร่หลายมากนัก อาจเป็นเพราะความยุ่งยากสลับซับซ้อนในเทคนิคกระบวนการ การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ หรือขาดความชำนาญในทักษะวิชาช่าง แหล่งการศึกษาช่างในด้านนี้ก็มีน้อย ที่สำคัญๆ ได้แก่ วิทยาลัยช่างศิลป์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดงหลวง คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ศูนย์ศิลปศึกษาและการช่างไทย สำนักสถาปัตยกรรมและหัตถศิลป์ และสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษาบางแห่ง เป็นต้น

ภาพที่ 2 ภาพลายรดน้ำเป็นภาพที่มีลวดลายสีทองเต็มพื้นที่กว่า 80 เปอร์เซ็นต์
(ที่มา : <http://www.siamwoodcarving.com/knowledge/68/>. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

ภาพที่ 3 ภาพลายรดน้ำเป็นภาพที่มีลวดลายสีทองเต็มพื้นที่กว่า 80 เปอร์เซ็นต์
(ที่มา : <http://203.155.220.217/localmuseum/website/05/travel.html>. สืบค้นวันที่
23 กรกฎาคม 2558)

ลวดลายของลายรดน้ำ

ภาพลายรดน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นภาพบุคคลหรือภาพเล่าเรื่องที่มีลวดลายไทยประกอบ จะสังเกตได้ว่าภาพลายรดน้ำไม่มีการปล่อยให้พื้นผิวที่ว่างสีดำนานัก แต่จะเขียนลวดลายสีทองเต็มพื้นที่ โดยบางภาพจะเป็นภาพตัวลายอยู่ถึง 80 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ ทั้งนี้แบบแผนของลวดลายยังเป็นสิ่งบอกอายุหรือยุคสมัยของงานแต่ละภาพด้วย

ทั้งนี้ภาพลายรดน้ำอาจแบ่งอย่างกว้างๆ ได้เป็น 3 ประเภท คือภาพเรื่องราว ภาพบุคคล และภาพลวดลายประดิษฐ์

ภาพที่ 4 ภาพลายรดน้ำเล่าเรื่องพระสิทธัตถะทรงตัดพระเมาลีด้วยพระขรรค์ ณ ริมฝั่งแม่น้ำอโนมา

(ที่มา : <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=visutthisiri&month=08-2010&date=01&group=14&gblog=2>. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

ภาพเล่าเรื่อง ได้แก่ ภาพเรื่องราวทางพระพุทธศาสนาและภาพพระราชพิธีที่สำคัญ โดยภาพเล่าเรื่องทางพระพุทธศาสนา นิยมเขียนภาพพุทธประวัติ ชาดก เช่น ทศชาติชาดก โดยจะเลือกบางตอนมาเขียน ส่วนภาพพระราชพิธี จะพบเขียนบนตู้พระไตรปิฎกสมัยอยุธยาตอนปลายคือ ภาพพระราชพิธีกระบวนพยุหะยาตราทางชลมารค

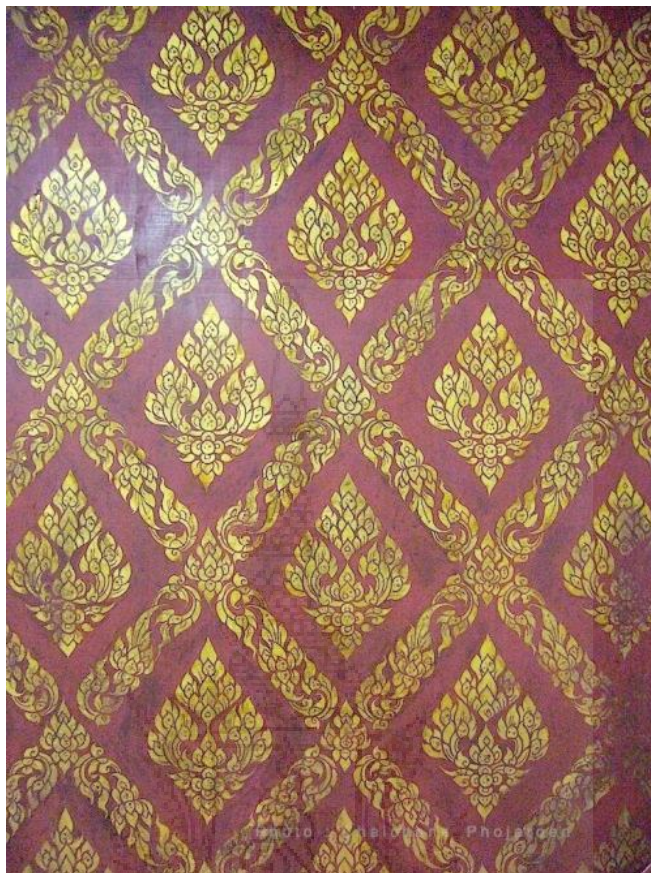

ภาพที่ 5 ภาพลายรดน้ำประเภทภาพบุคคลแสดงถึงเทวดาทวารบาล

(ที่มา : <http://thailacquerwork.blogspot.com/search/label/>. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

ภาพบุคคล คือ ภาพที่มีได้เขียนเป็นเรื่องราว เช่น เทวดาทวารบาล เสียวกางแบบจีน กิณรี กิณรี รวมทั้งภาพอื่นๆ เช่น กระจับปี่ กองทัพช้าง กองทัพม้า เป็นต้น ภาพเหล่านี้บันทึกให้เราได้รับรู้ถึงสังคมและวัฒนธรรมในอดีต เช่น ลักษณะการแต่งกายของกษัตริย์ ขุนนาง ทหาร การจัดกระจับปี่ ทัพ ราชรถ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีภาพประเภทป่า ต้นไม้ ดอกไม้ โขดเขา สรรพสัตว์ เช่น กระจับปี่ ลิง วังไต้ ตามกิ่งก้านสาขาของไม้กิ่งใหญ่ที่แผ่เป็นลวดลายเต็มภาพ

ภาพที่ 6 ภาพลายรดน้ำประเภทภาพลวดลายประดิษฐ์

(ที่มา : <http://thailacquerwork.blogspot.com/search/label/>. สืบค้นวันที่ : 23 กรกฎาคม 2558)

ภาพลวดลายประดิษฐ์ คือ ภาพลายรดน้ำที่เป็นลวดลายไทยที่พบบ่อย คือ ลายกระหนก ลายพุ่มข้าวบิณฑ์ ลายเครือเถา (ลายดอกไม้และใบไม้ที่ผูกเกี่ยวกัน) เป็นต้น ซึ่งลวดลายประดิษฐ์เหล่านี้จะเป็นลายของพื้นภาพ ที่โดดเด่นก็คือลายกระหนกรูปแบบต่างๆ

ภาพที่ 7 ภาพข้าวของเครื่องใช้ต่างๆที่มีการประดับตกแต่งด้วยลายรดน้ำ

(ที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/591372>. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

งานศิลปะลายรดน้ำ จัดเป็นงานประณีตศิลป์ที่มีลักษณะสวยงาม เป็นงานจิตรกรรมประเภทหนึ่ง ที่ถูกเรียกว่า ลาย (รดน้ำ) ก็เพราะเดิมการเขียนจะเป็นภาพลวดลายมากในภาพหนึ่ง ภาพการเขียนที่เป็นรูปภาพจะมีเปอร์เซ็นต์น้อยกว่าลาย จึงเรียกว่าลายรดน้ำ ลายรดน้ำเป็นงานจิตรกรรมที่ถ่ายทอดลวดลายด้วยการเขียนน้ำยาหรือคาลผ่านลายเส้นด้วยพู่กัน ผลงานลายรดน้ำสามารถนำมารังสรรค์เป็นงานประณีตศิลป์ของไทยได้มากมายหลายอย่าง เช่น ทำเป็นเครื่องใช้สวยงามต่างๆ เครื่องครุภัณฑ์ ทำสิ่งประดับตกแต่งขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ เป็นต้น

การเขียนลายรดน้ำนี้อาจนำไปเขียนลงบนพื้นต่างๆ ได้อีก เช่น การเขียนบนพื้นไม้ พื้นผนัง พื้นดินเผา พื้นโลหะ และเขียนบนพื้นแผ่นพลาสติก เป็นต้น

จากการที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะลายรดน้ำในสมัยอยุธยา ทำให้ได้รู้ถึง ประวัติความเป็นมาของงานศิลปะลายรดน้ำในสมัยอยุธยา ประเภทของลวดลายและสีสันทที่ใช้ในงานศิลปะลายรดน้ำ เพื่อนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลและนำไปเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ โดยนำลวดลายที่ปรากฏ ณ คู่พระธรรมลายรดน้ำในสมัยอยุธยาตอนปลาย มาออกแบบเป็นลวดลายพิมพ์ลงบนผืนผ้าให้เหมาะสมกับการนำไปใช้งาน

2. ศึกษาข้อมูลเครื่องแต่งกายโขน

ภาพที่ 8 ภาพเครื่องแต่งกายโขนแบบชุดยืนเครื่อง

(ที่มา : http://www.banramthai.com/html/dress_pra.html. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

จากเครื่องแต่งกายสำหรับใช้ในการแสดงโขน ใช้การแต่งกายแบบยืนเครื่อง ซึ่งเป็นการแต่งกายจำลองเลียนแบบจากเครื่องทรงต้นของพระมหากษัตริย์แบบ โบราณที่มีความสวยงามวิจิตรตระการตา แบ่งเป็น 3 ฝ่ายคือ ฝ่ายมนุษย์ เทวดา พระ นาง ฝ่ายยักษ์และฝ่ายลิง สำหรับบ่งบอกถึงยศถาบรรดาศักดิ์และตำแหน่ง นอกจากนั้นตัวละครอื่น ๆ จะแต่งกายตามแต่ลักษณะของตัวละครนั้น ๆ เช่น ฤๅษี กา ช้าง ม้า วัว ควาย ฯลฯ สวมหัวโขนซึ่งมีการกำหนดลักษณะและสีไว้อย่างเป็นระบบและแบบแผน ใช้สำหรับกำหนดให้ใช้เฉพาะกับตัวละคร สีของเสื้อเป็นการบ่งบอกถึงสีผิวของตัวละครนั้น ๆ เช่น พระรามกายสีเขียวมรกต พระลักษมณ์กายสีเหลืองบุษราคัม ทศกัณฐ์กายสีเขียวมรกต หนุมานกายสีขาวมุกดา เป็นต้น แบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1. ศิราภรณ์ (เครื่องประดับศีรษะ) เช่น ชฎา มงกุฎ ปิ่นจุเหรีจ รวมถึง หัวโขนด้วย
2. ภูษาภรณ์ (เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม) เช่น จลององค์(เสื้อ) สนับเพลลา(กางเกง) ห้อยหน้า(ชายไหว) ห้อยข้าง(ชายแครง) พระภูษา(ผ้านุ่ง) รัตเอน ผ้าทิพย์ เจียรระบาศ สไบ เป็นต้น
3. ถนิมพิมพากรณ์ (เครื่องประดับต่าง ๆ) เช่น ปิ่นหน่ง(เข็มขัด) ส้วงวาล ตาบหน้า ตาบทิศ ตาบหลัง อินทรธนู ชำรงค์ แหวนรอบ ปะวะหล่ำ ทองกร กรองคอ สะอึ้ง พาหุรัต กำไลเท้า เป็นต้น

เครื่องแต่งกายนาฏศิลป์ไทยมีความงดงามและมีกรรมวิธีการประดิษฐ์ที่วิจิตรบรรจงเป็นอย่างยิ่งทั้งนี้เพราะที่มาของเครื่องแต่งกายนาฏศิลป์ไทยนั้น จำลองแบบมาจากเครื่องทรงของพระมหากษัตริย์ (เครื่องต้น) แล้วนำมาพัฒนาให้เหมาะสมต่อการแสดง ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ฝ่าย ดังนี้

เครื่องแต่งกายตัวพระ

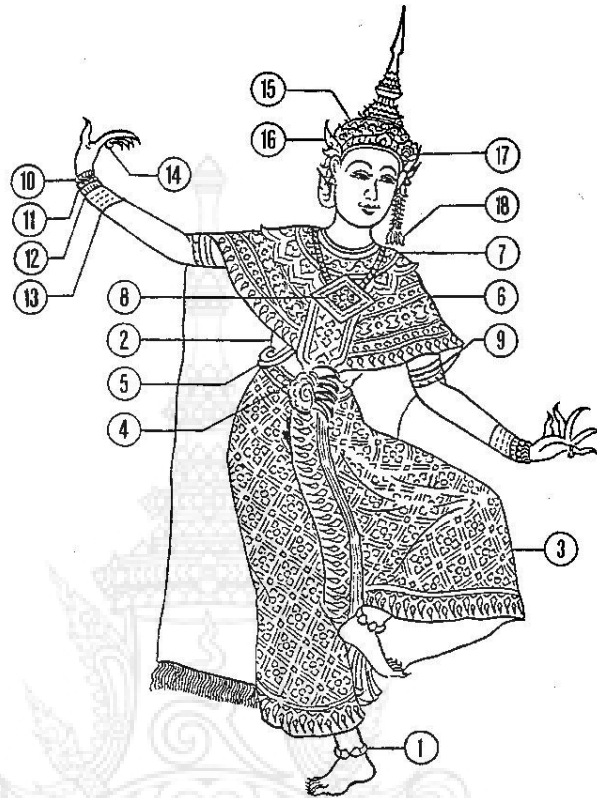

ภาพที่ 9 ภาพเครื่องแต่งกายตัวพระ

(ที่มา : http://www.banramthai.com/html/dress_pra.html. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

1. กำไลเท้า
2. สนับเพลลา
3. ฟ้านุ่ง ในวรรณคดี เรียกว่า ภูษา หรือพระภูษา
4. ห้อยข้าง หรือเจียรระบาด หรือชายแครง
5. เสื้อ ในวรรณคดีเรียกว่า นล่ององค์
6. รัตตะเอน หรือรัตองค์
7. ห้อยหน้า หรือชายไหว
8. สุวรรณกระถอบ
9. เข็มขัด หรือปั้นเหน่ง
10. กรองคอ หรือ นวมคอ ในวรรณคดีเรียกว่า กรองศอ
11. ตาบน้ำ หรือ ตาบทับ ในวรรณคดีเรียกว่า ทับทรวง
12. อินทรธนู
13. พายุรัต
14. สังวาล
15. ตาบทิศ
16. ชฎา
17. ดอกไม้เพชร(ซ้าย)
18. จอนหู ในวรรณคดีเรียกว่า กรรเจียก หรือกรรเจียกจร
19. ดอกไม้ทัด(ขวา)
20. อุบะ หรือพวงดอกไม้(ขวา)
21. ชำมรงค์
22. แหวนรอบ
23. ปะวะหล้า
24. กำไลแฉง ในวรรณคดีเรียกว่า ทองกร

เครื่องแต่งกายตัวนาง

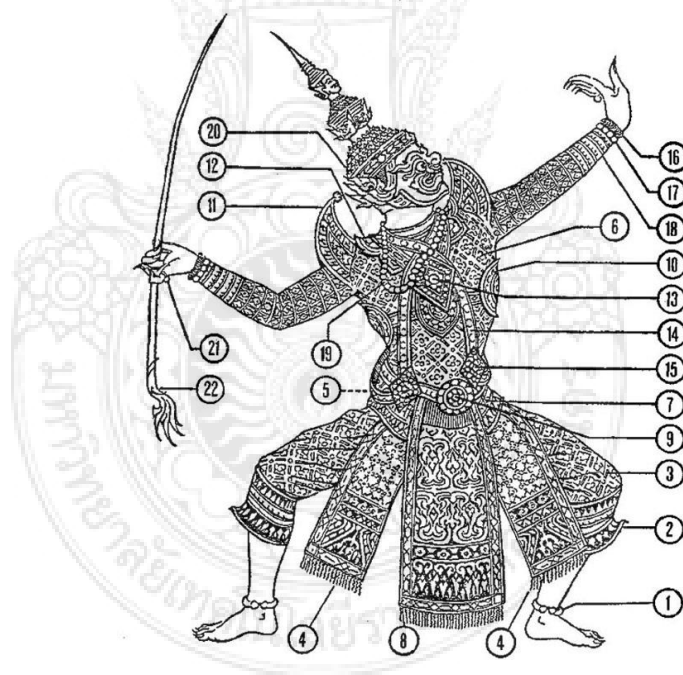
ภาพที่ 10 ภาพเครื่องแต่งกายตัวนาง

(ที่มา : http://www.banramthai.com/html/dress_pra.html. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

1. เครื่องกำไลเท้า
2. เสื้อโขนนาง
3. ฟ้านุ่ง ในวรรณคดี เรียกว่า ภูษา หรือพระภูษา
4. เข็มขัด
5. สะอั้ง
6. ผ้าห่มนาง
7. นวมนาง ในวรรณคดีเรียกว่า กรองศอ หรือสร้อยนวม
8. จี๋นาง หรือ ตาบทับ ในวรรณคดีเรียกว่า ทับทรง
9. พาหุรัด

10. แหวนรอบ
11. ปะวะหล้า
12. กำไลตะขาบ
13. กำไลสวม ในวรรณคดีเรียกว่า ทองกร
14. ชำมรงค์
15. มงกุฎ
16. จอนหู ในวรรณคดีเรียกว่า กรรเจี๊ยก หรือกรรเจี๊ยกกร
17. ดอกไม้ทัด (ซ้าย)
18. อุบะ หรือพวงดอกไม้ (ซ้าย)

เครื่องแต่งกายของตัวยักษ์

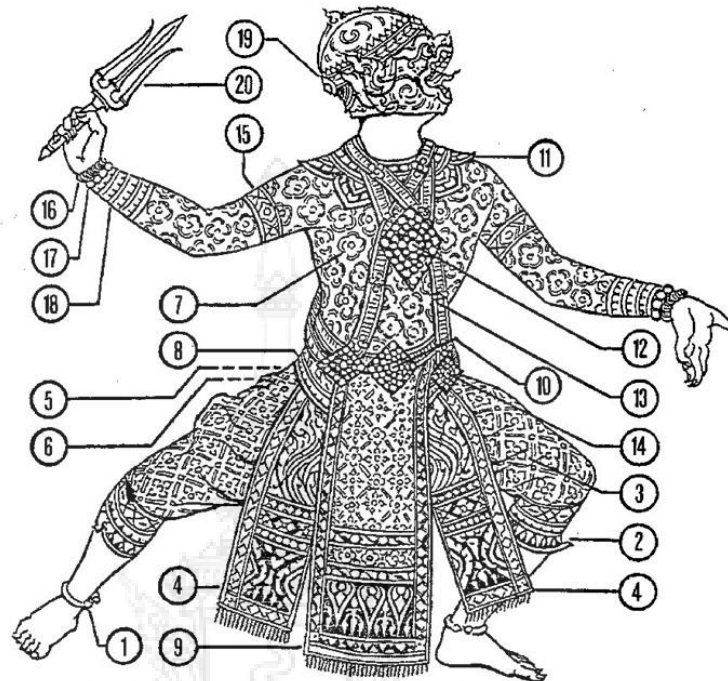

ภาพที่ 11 ภาพเครื่องแต่งกายตัวยักษ์

(ที่มา : http://www.banramthai.com/html/dress_pra.html. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

1. กำไลเท้า
2. สนับเพลลา
3. ฟ้านุ่ง ในวรรณคดี เรียกว่า ภูษา หรือพระภูษา
4. ห้อยข้าง หรือเจียรระบาด หรือชายแครง
5. ผ้าปิดก้น หรือห้อยก้น อยู่ข้างหลัง
6. เสื้อ ในวรรณคดีเรียกว่า ฉลององค์
7. รัตสะเอว หรือรัตองค์ หรือรัตพัศตร์
8. ห้อยหน้า หรือชายไหว
9. เข็มขัด หรือปั้นเหน่ง
10. รัตอก หรือรัตองค์ ในวรรณคดีเรียกว่า รัตพระอุระ
11. ดาบหน้า หรือ ดาบพับ ในวรรณคดีเรียกว่า ทับทรวง
12. กรองคอ หรือ นวมคอ ในวรรณคดีเรียกว่า กรองศอ
13. ทับทรวง
14. สังวาล
15. ดาบทิศ
16. แหวนรอบ
17. ปะวะหล้า
18. กำไลแผง ในวรรณคดีเรียกว่า ทองกร
19. พวงประคำคอ
20. หัวโขน ในภาพนี้เป็นหัวทศกัณฐ์
21. กัณศร

เครื่องแต่งกายของตัวลิง

ภาพที่ 12 ภาพเครื่องแต่งกายตัวลิง

(ที่มา : http://www.banramthai.com/html/dress_pra.html. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

1. กำไลเท้า
2. สนับเพลลา
3. ผ้าถุง ในวรรณคดี เรียกว่า ภูษา หรือพระภูษา
4. ห้อยข้าง หรือเจียรระบาด หรือชายแครง
5. หางลิง
6. ผ้าปิดก้น หรือห้อยก้น
7. เสื้อ แต่ในที่นี้สมมติเป็นขนตามตัวของลิง
8. รัตสะเอว
9. ห้อยหน้า หรือชายไหว
10. เข็มขัด หรือปิ่นแห่ง
11. กรองคอ หรือ นวมคอ

12. ทับทรวง
13. สังวาล
14. ตาบทิศ
15. พาทูร์ด ตามปกติเย็บติดไว้กับเสื้อ ซึ่งสมมติเป็นขนตามตัวของลิง
16. แหวนรอบ
17. ประวะหล่ำ
18. กำไลแผง หรือทองกร
19. หัวโขน ในภาพนี้เป็นหัวหนุมาน
20. ตรี (ตรีเพชร)

จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเครื่องแต่งกายโขน ทำให้ได้รู้ถึง ลักษณะเครื่องแต่งกายโขน ที่ใช้การแต่งกายแบบขึ้นเครื่อง ซึ่งเป็นการแต่งกายจำลองเลียนแบบจากเครื่องทรงต้นของ พระมหากษัตริย์แบบโบราณ โดยศึกษาจากลักษณะเครื่องแต่งของตัวพระ ตัวนาง ลิง และยักษ์ เพื่อนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลและนำไปเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับ สุธาปสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์

3. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักการออกแบบเครื่องแต่งกาย

ความหมายของเครื่องแต่งกาย

คำว่า “เครื่องแต่งกาย” หมายถึง สิ่งที่มนุษย์นำมาใช้เป็นเครื่องห่อหุ้มร่างกายการแต่งกายของมนุษย์แต่ละเผ่าพันธุ์สามารถค้นคว้าได้จากหลักฐานทางวรรณคดีและประวัติศาสตร์เพื่อให้เป็นเครื่องช่วยชี้นำให้รู้และเข้าใจถึงแนวทางการแต่งกาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของการดำรงชีวิตของมนุษย์ในยุคสมัยนั้นๆ

ประวัติของเครื่องแต่งกาย

ในยุคก่อนประวัติศาสตร์ มนุษย์ใช้เครื่องห่อหุ้มร่างกายจากสิ่งที่ได้มาจากธรรมชาติ เช่น ใบไม้ ใบหญ้า หนังสัตว์ ขนนก ดิน สีต่างๆ ฯลฯ มนุษย์บางเผ่าพันธุ์รู้จักการใช้สีที่ทำมาจากดินพืช โดยนำมาเขียนหรือสักร่างกายเพื่อใช้เป็นเครื่องตกแต่งแทนการใช้เครื่องห่อหุ้มร่างกาย ต่อมา มนุษย์มีการเรียนรู้ ถึงวิธีที่จะคัดแปลงการใช้เครื่องห่อหุ้มร่างกายจากธรรมชาติให้มีความเหมาะสม และสะดวกต่อการแต่งกาย เช่น มีการผูก มัด สาน ถัก ทอ อัด ฯลฯ และมีการวิวัฒนาการเรื่อยมา จนถึงการรู้จักใช้วิธีตัดและเย็บ จนในที่สุดได้กลายมาเป็นเทคโนโลยีจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้

สาเหตุที่มนุษย์ต้องสวมเสื้อผ้า

1. การคาดหวังของสังคมหรือข้อกำหนดของสังคม
2. ความจำเป็นพื้นฐาน
3. เป็นปัจจัยหนึ่งในชีวิตประจำวันที่ขาดไม่ได้
4. ความต้องการทางด้านร่างกาย ปกป้องตนเองจากอากาศ แดด และศัตรู
5. การคำนึงถึงคุณภาพและกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับทางสังคม
6. เป็นการใช้ในลักษณะของเครื่องประดับตกแต่ง
7. การแสดงถึงสถานะภาพทางสังคม พิธีการ แบ่งแยกกลุ่ม ดึงดูดความสนใจ เพศตรงข้าม หรือเพื่อความพึงพอใจของตนเอง
8. ปัจจุบันเสื้อผ้ามีบทบาทต่อคนเรามากยิ่งขึ้น นอกจากเป็นปัจจัยพื้นฐาน ประการสำคัญ การเลือกสวมใส่เสื้อผ้าในปัจจุบันคือ การสนองความพึงพอใจ และความต้องการในด้านอื่นๆ

9. เชื่อว่าความสำคัญของเสื้อผ้าที่มีต่อบุคคลน่าจะเป็นการผสมผสานกันระหว่าง
 ลักษณะคุณธรรม อารมณ์ ความเชื่อของชนเผ่าต่างๆ และความสัมพันธ์กับสมาชิกกลุ่มชนอื่นๆที่มีต่อกัน
10. ลักษณะของเสื้อผ้าชิ้นหนึ่งมีอิทธิพลทั้งต่อกลุ่มคนสังคม จิตวิทยา และเศรษฐกิจได้ ซึ่ง
 การมีผลกระทบต่อสิ่งเหล่านั้นเกิดขึ้นได้ทุกที่แฟชั่นจึงมักเป็นสิ่งที่บันทึกไว้ในประวัติศาสตร์เสมอ

แนวทางในการออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

กระแสแฟชั่นเป็นสิ่งที่หมุนอยู่ตลอดเวลาไม่มีหยุดนิ่ง เสื้อผ้าจึงมีบทบาทที่สำคัญมากของ
 คนสมัยนี้ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาไปตามสภาพสังคม มีรูปแบบที่พัฒนาขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก
 และสไตล์ในการแต่งตัวก็มีหลากหลายเยอะขึ้น สำหรับปัจจุบันผู้วิจัยได้มองเห็นว่ารูปร่างของสตรี
 ไม่สมส่วนมีอยู่เยอะเกิดจากปัจจัยหลายอย่างในยุคเทคโนโลยีอย่างนี้ การอำพรางรูปร่างด้วยเครื่อง
 แต่งกายจึงเป็นเหตุผลที่คนที่รูปร่างไม่สมส่วนจะพิจารณาเป็นพิเศษ เพื่อให้ตนเองมั่นใจเมื่อ
 สวมใส่

แนวทางในการออกแบบเสื้อผ้าให้สามารถตรงกับกลุ่มเป้าหมาย สามารถสรุปขั้นตอนการ
 ดำเนินการได้ดังนี้

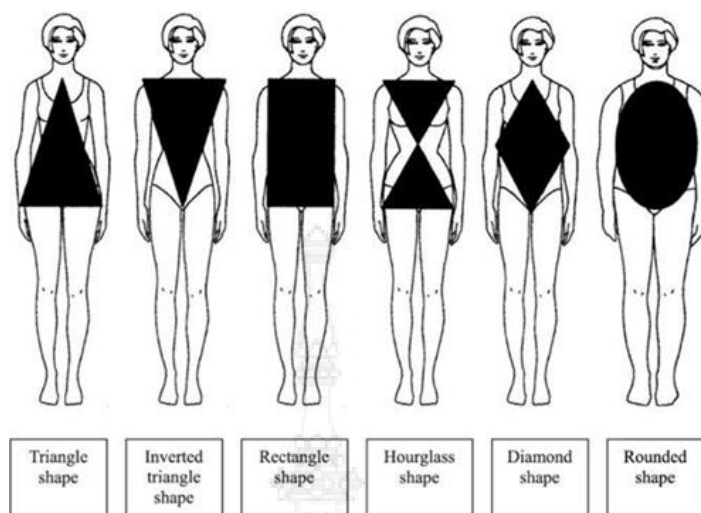
1. การวิเคราะห์ตามโอกาสการสวมใส่ ว่าเสื้อผ้าที่ออกแบบนั้นใช้กับงานประเภทใดมีความ
 เป็นทางการมากน้อยเพียงไร
2. การวิเคราะห์ข้อมูลทางการตลาด ข้อมูลทางการตลาดในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับเสื้อผ้า ได้แก่
 แนวโน้มของวัตถุดิบ สีสันนิยมของผู้บริโภค
3. วิเคราะห์แนวความคิดในการผลิตสินค้า เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สวมใส่และ
 ทางการตลาดได้แล้วก็นำข้อมูลที่ได้มานั้นมาหาแนวความคิด ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์
 โอกาสในการสวมใส่ กลุ่มอายุผู้ที่สวมใส่ และรสนิยมของผู้ที่สวมใส่ เป็นต้น

แนวทางของการแสดงภาพรวมของสินค้า ที่สามารถให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงแฟชั่นและ
ทางการตลาดให้ตรงกับฤดูกาล สิ่งที่น่าออกแบบต้องคำนึงถึงมีดังนี้ (ศรีกาญญา พลอาสา. 2541:
34)

1. เรื่องราวแนวความคิด คือ การกำหนดเรื่องราวแนวความคิด รูปแบบแนวทางในการ
ออกแบบเสื้อผ้า และกลุ่มเป้าหมายอย่างกว้าง ๆ
2. ลักษณะของสินค้า คือ ภาพรวมของลักษณะสินค้าอย่างกว้าง ๆ ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์
กับกลุ่มเป้าหมาย
3. อายุของกลุ่มเป้าหมาย คือ การกำหนดอายุของกลุ่มเป้าหมายว่าอยู่ในช่วงเวลาใด
4. การแยกประเภทของสินค้า
5. ราคา คือ การกำหนดราคาของสินค้าว่าอยู่ในระดับตลาดใด
6. ฤดูกาล คือ การผลิตสินค้าให้มีความเหมาะสมกับฤดูกาล
7. การตลาด คือ การที่มีข้อมูลทางการตลาดของกลุ่ม ความต้องการของผู้บริโภค การ
โฆษณา การประชาสัมพันธ์

หลักการออกแบบเสื้อผ้าที่ดี

การออกแบบเสื้อผ้า และเครื่องใช้ประเภทผ้า เป็นการกำหนดลักษณะของเสื้อผ้าหรือของ
ชิ้นงานประเภทผ้าตามแนวความคิดหรือจินตนาการ ซึ่งผลงานที่ปรากฏจะสวยงามที่คุณค่านั้น
จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการออกแบบ และรู้จักนำองค์ประกอบทางศิลปะมาใช้
เพื่อให้การออกแบบที่ปรากฏออกมา มีความ สวยงาม เหมาะสม

ภาพที่ 13 รูปร่างแบบต่างๆ ของมนุษย์

(ที่มา : <https://www.l3nr.org/posts/537486>. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

1. องค์ประกอบทางศิลปะที่นำมาใช้ในการออกแบบงานตัดเย็บ มีดังนี้

1.1 สัดส่วน เป็นขนาดของรูปร่างที่กำหนดเป็นแบบ โดยในแบบจะต้องมีสัดส่วนสัมพันธ์กัน เช่น กระเป๋าสี้อ ปกสี้อ กระดุม เป็นต้น โดยทั่วไปสี้อฝ้านิยมใช้สัดส่วนไม่เท่ากัน ที่นิยมคือ 5 ต่อ 8 ส่วน เช่น สี้อสั้นกว่ากระโปรง การระบายเพื่อตกแต่งชั้นบนสั้นกว่าชั้นล่าง เป็นต้น เพราะวาสวยงามกว่า 2 ส่วนเท่ากัน

1.2 รูปร่าง หมายถึง เส้นรอบที่แสดงให้เห็นในลักษณะ 2 มิติ คือ ความสูง และความกว้าง เช่น ผอม สูง เตี้ย อ้วน สูงใหญ่ สั้นทัด เป็นต้น

1.3 รูปทรง รูปทรงของสี้อฝ้า ที่มองเห็นจากภายนอก เช่น ความยาวกระโปรง ความคับหลวมของสี้อฝ้า ส่วนคอของเอว เป็นต้น

1.4 จังหวะ เป็นลีลาการจัดวางบนตัวสี้อ เพื่อให้เกิดความเคลื่อนไหวหรือเกิดความรู้สึกต่างๆ เช่น อ่อนหวาน หยาดกระด้าง จัดแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.4.1 จังหวะคงที่ ได้แก่ การจัดรูปแบบช่องว่างในแต่ละจุดเท่ากัน เช่น ความห่างของกระดุม ความห่างของจีบกระโปรง เป็นต้น

1.4.2 จังหวะต่อเนื่อง คือ การจัดรูปแบบช่องว่างในแต่ละจุดไม่เท่ากัน เช่น กระจับปริงหลายๆ ชั้น ความห่างของเส้นคอถ่วง

1.4.3 จังหวะผสม คือ การจัดวางที่มีช่องว่างผสมผสานระหว่างแบบจังหวะคงที่ และแบบจังหวะต่อเนื่อง

1.5 ความสมดุล เป็นน้ำหนักเท่ากันหรือไม่เท่ากันของเสื้อผ้าที่วัดด้วยสายตา

1.6 ช่องว่าง ในการออกแบบนั้นช่องว่างเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าในการตกแต่งมากจะทำให้คุณค่าของงานออกแบบลดลง ดังนั้น การตกแต่งในงานผ้า ควรเว้นช่องว่างของเสื้อผ้าเพื่อให้เกิดความสวยงาม และน่าสนใจ

1.7 ความกลมกลืน เป็นการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของเสื้อผ้าให้เกิดความสวยงาม เช่น ความกลมกลืนด้วยสี ความกลมกลืนด้วยเส้น ความกลมกลืนด้วยผิวสัมผัส

1.8 จุดเด่น หรือการเน้นจุดใดจุดหนึ่งที่ช่วยดึงดูดสายตาให้เป็นจุดสนใจ เช่น เน้นด้วยสีสดใสนั้น โดยใช้เส้นในแบบเสื้อผ้า เน้นโดยใช้เครื่องประดับ เป็นต้น

1.9 การตัดกัน เป็นลักษณะในแบบเสื้อผ้าที่ตรงข้ามกัน ซึ่งการตัดกันนั้นมีอยู่หลายรูปแบบ เช่น ตัดกันด้วยเส้น ตัดกันด้วยสี ตัดกันด้วยรูปร่าง ตัดกันด้วยทิศทาง เป็นต้น

2. การออกแบบเสื้อผ้า และเครื่องแต่งกาย

ในการออกแบบเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย เพื่อให้เกิดความสวยงามเหมาะสม และคุ้มค่าสามารถนำไปใช้ได้ยาวนาน ผู้ออกแบบควรคำนึงถึงความสวยงามเหมาะสม เสื้อผ้าบางแบบอยู่ในสมัยนิยมแต่ไม่เหมาะกับบุคลิกของผู้สวมใส่บางคน ทั้งนี้ ผู้ออกแบบเสื้อผ้าจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเพื่อนำหลักการไปใช้ในการออกแบบให้เหมาะสม ช่วยอำพรางส่วนที่พกพร่อง และช่วยเสริมจุดเด่นให้มีบุคลิกลักษณะที่ดียิ่งขึ้น สำหรับสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการออกแบบเสื้อผ้า มีดังนี้

2.1 วัย และเพศ ในการออกแบบเสื้อผ้าควรคำนึงถึงวัย และเพศ โดยทั่วไปผู้ที่อยู่ในวัยต่างกันจะสวมเสื้อผ้าต่างกัน เช่น วัยเด็กจะสวมเสื้อผ้าต่างกับวัยผู้ใหญ่ โดยที่เสื้อผ้าของวัยเด็กจะเน้นความสะดวกสบายในการทำกิจกรรม โดยเสื้อผ้าจะไม่ขัดต่อการพัฒนาการของเด็ก จะต้องมีความปลอดภัยต่อการสวมใส่ ไม่คับ และหลวมเกินไป เป็นต้น นอกจากนี้โดยทั่วไปแล้ว ผู้หญิงและผู้ชายจะสวมเสื้อผ้าในลักษณะที่แตกต่างกัน

2.2 บุคลิกภาพของแต่ละคนล้วนแตกต่างกัน เสื้อผ้าจัดเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้สวมใส่ ผู้ออกแบบเพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้สวมใส่ ดังนี้

เรียบร้อยสุภาพ ถ้าเป็นผู้หญิง ควรเลือกผ้าลักษณะ จีบ รูด ติดโบว์ ลี้อ่อน ลวดลายควรเป็นลายเล็กๆ บุคลิกภาพกระฉับกระเฉง แข็งแรงแบบนักกีฬา ควรออกแบบให้เป็นแบบเรียบ ผ้าพื้นหรือผ้าลายควร สีเข้ม เช่น สีน้ำเงิน สีเทา ควรออกแบบเป็นเสื้อมีปก เช่น ปกเชิ้ต ปกโปโล เป็นต้น บุคลิกภาพสุขุม ขรึมแบบผู้ใหญ่ ควรออกแบบเสื้อผ้าที่เน้นความสง่างาม เช่น การตีเกล็ด การปัก เป็นต้น สวมการต่อช่วย การระบายชายเสื้อ และชายกระโปรงไม่เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะบุคลิกภาพเก๋ เป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองมาก ควรออกแบบเสื้อผ้าในลักษณะสะดุดตาไม่ซ้ำแบบกับผู้อื่น สีสดใสและฉูดฉาด บุคลิกภาพอ่อนไหว ปราดเปรี้ยว ควรออกแบบเสื้อในลักษณะทะมัดทะแมง แบบเรียบ ควรเลือกใช้ผ้าสีเข้ม

2.3 รูปร่าง ในการออกแบบเสื้อผ้า และเครื่องแต่งกายควรคำนึงถึงว่ารูปร่างเสื้อผ้าแบบเดียวกันจะไม่เหมาะสมกับทุกคน และการออกแบบที่ดี ควรอำพรางส่วนที่บกพร่องและช่วยเสริมจุดเด่นของผู้สวมใส่ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.3.1 รูปร่างผอมสูง ควรออกแบบโดยใช้เส้นตามขวาง มีการตกแต่ง ที่คอปกควรมีระบายลายผ้าตามขวางเพื่อลดความสูง ตกแต่งบริเวณเอวสะโพก กระโปรงจีบรูด เป็นต้น และควรหลีกเลี่ยงเส้นตามยาวหรือเส้นแนวตั้ง เสื้อคอแหลม ไม่มีปก แขนสั้น ตัวยาว มีเส้นตกแต่งเสื้อ และกระโปรงเป็นแนวยาวคอค ควรหลีกเลี่ยงการออกแบบเสื้อตามขวาง เสื้อที่ปกใหญ่ เสื้อปกคิคอ เสื้อแขนพอง เสื้อสีสด ดอกใหญ่

2.3.2 คนอกใหญ่ ควรออกแบบโดยใช้เส้นตั้งฉาก เสื้อคอแหลม เสื้อเอวต่ำบริเวณสะโพก กระโปรงปลายบาน หรือกระโปรงตกแต่งได้สัดส่วนกับหน้าอก ควรหลีกเลี่ยงเส้นขวางบริเวณอก เสื้อคอเหลี่ยมลึก เสื้อรัดรูป เสื้อจีบรูดตั้งแต่บริเวณช่วงไหล่ถึงเอว

2.3.4 คนสะโพกใหญ่ ใช้เส้นตกแต่งบริเวณอื่นที่ไม่ใช่สะโพก กระโปรงปลายบาน ควรหลีกเลี่ยงเส้นขวางในแนวกระโปรง หลีกเลี่ยงการตกแต่งบริเวณสะโพกชุดเข้ารูป กระโปรงปลายสอบ

2.4 โอกาสที่ใช้ในการออกแบบควรให้มีความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย โดยพิจารณา ดังนี้

2.4.1 การออกแบบเสื้อชุดลำลอง ชุดลำลองเป็นเสื้อผ้าชุดที่สามารถใช้สบาย และใส่ได้ทุกโอกาส

2.4.2 การออกแบบเสื้อชุดทำงานข้าราชการ ควรเป็นแบบเรียบไม่ฉูดฉาด เนื้อผ้าทรงตัว

2.4.3 การออกแบบเสื้อชุดทำงานที่สำนักงานข้าราชการ เช่น ธนาคาร ห้างร้าน บริษัท เป็นต้น ซึ่งงานประเภทนี้ต้องติดต่อกับบุคคลภายนอก ควรเป็นแบบสีสดใส สดชื่น สบายตาแก่ผู้พบเห็น

2.4.4 การออกแบบเสื้อชุดเดินทาง ควรออกแบบให้สามารถสวมใส่ได้ทั้งกลางวัน กลางคืนในลักษณะสะดวกต่อการเคลื่อนไหว แบบเรียบ เนื้อผ้าทรงตัว ไม่ยับง่าย

2.5 โอกาสพิเศษ เป็นเสื้อผ้าที่ใส่เฉพาะโอกาสนั้น ๆ ไม่สามารถนำมาสวมใส่เป็นชุดปกติได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.5.1 ชุดกีฬา การออกแบบชุดกีฬาต้องดูลักษณะแบบให้คล้อยตามความเคลื่อนไหวในอิริยาบถของกีฬาประเภทนั้นๆ

2.5.2 เสื้อกันหนาว การออกแบบควรให้ใช้ได้ในทุกฤดูหนาว ควรเลือกใช้ผ้าถักเนื้อหนา ผิวเรียบ ขนสั้น แขนยาวแบบเรียบ

2.5.3 ชุดว่ายน้ำ การออกแบบชุดว่ายน้ำจะไม่เน้นเรื่องการพรางรูปร่าง ควรเป็นชุดที่กระชับตัว ยึดหยุ่นได้ดี

2.5.4 ชุดราตรี เป็นเสื้อผ้าที่พิถีพิถันกว่าปกติ มี 2 ลักษณะ คือ ชุดราตรีแบบเป็นทางการ และแบบไม่เป็นทางการ

- ชุดราตรีแบบไม่เป็นทางการ เป็นชุดแบบใดก็ได้ ไม่จำกัดรูปแบบ ทั้งชุดสั้นและยาว ใช้กับงานตั้งแต่ช่วงบ่ายจนถึงกลางคืน

- ชุดราตรีแบบเป็นทางการ ควรเป็นชุดราตรีที่เหมาะสมสำหรับงานกลางคืน งานรัฐพิธี ตกแต่งสวยงาม เนื้อผ้าที่ใช้โดยทั่วไปจะมีลักษณะมันวาว

ในการออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะดังนี้ คือ

1. การออกแบบในโครงสร้าง หมายถึง การนำชิ้นส่วนต่างๆ ของผ้าแต่ละชิ้นส่วนนำมาเย็บติดกันจนกลายเป็นเสื้อผ้า อีกทั้งยังรวมไปถึงชนิดของตะเข็บ ชนิดของปกเสื้อ ชนิดของแขนเสื้อ สี เนื้อผ้า เสื้อผ้าที่ได้รับการออกแบบใน โครงสร้างที่ดีนั้นส่วนมากจะเป็นเสื้อผ้าชั้นสูงที่มีราคาแพง
2. การตกแต่งเพิ่มเติมภายหลัง หมายถึง การนำวัสดุในรูปแบบต่าง ๆ นั้นเข้ามาตกแต่งที่ตัว โครงเสื้อเพื่อสร้างความโดดเด่น

หลักการนำเส้นมาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย

เส้นที่ใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย แบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือเส้นรอบนอก (Outside Line) กับเส้นด้านใน (Inside Line) ซึ่งมีความสำคัญต่อเครื่องแต่งกาย เนื่องจากสามารถ นำสายตาให้ผู้พบเห็นมองดูตลอดเรือนร่าง เส้นรอบนอกและเส้นด้านในมีอิทธิพลต่อบุคลิกของผู้ สวมใส่ทำให้รูปร่างแลดูสูงขึ้น เตี้ยลง อ้วนขึ้น หรือผอมลงได้

1. เส้นรอบนอก หมายถึง เส้นที่อยู่รอบนอกหรือตรงริมขอบของเครื่องแต่งกายเป็น รูปทรงภายนอกของร่างกาย

ในที่นี้ขอยกตัวอย่างเส้นรอบนอก ที่สังเกตเห็นได้โดยทั่วไป ได้แก่

1.1 เส้นรอบนอกเป็นรูปสามเหลี่ยม (Triangle Outside Line) เส้นช่วงบนจะลดลง ถึงขีดสุด และขยายกว้างในช่วงล่าง ช่วยทำให้ร่างกายช่วงล่างแลดูใหญ่ขึ้น

1.2 เส้นรอบนอกเป็นรูปสามเหลี่ยมหัวกลับ (Inverted Outside Line) เส้นช่วงบน จะขยายกว้างออกส่วนเส้นช่วงล่างจะลดน้อยลงถึงขีดสุดช่วยทำให้ร่างกายช่วงบนแลดูใหญ่ขึ้น

1.3 เส้นรอบนอกเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Rectangle Outside Line) เส้นช่วงบนจะ เท่ากับเส้นช่วงล่างทำให้รูปร่างดูเป็นเส้นตรง

1.4 เส้นรอบนอกเป็นทรงนาฬิกาทราย (Hourglass Outside Line) เส้นรอบนอก เป็นทรงนาฬิกาทรายแบบนี้ จะเห็นเส้นโค้งชัด และเน้นเส้นสะเอวให้ดูเด่น

2. เส้นด้านใน หมายถึง เส้นที่เป็นตัวนำสายตาในแนวนอนหรือแนวตั้งในตัวเสื้อเส้นที่ นำมาตกแต่งทุกเส้นเช่น เส้นตะเข็บ โบ ลูกไม้ กระดุมเสื้อ และรอยอัดพลีท เป็นต้น ในที่นี้ขอ ยกตัวอย่างเส้นด้านในที่สังเกตเห็นได้โดยทั่วไป ได้แก่

2.1 เส้นด้านในเป็นเส้นตามแนวตั้ง (Vertical Inside Line) เส้นด้านในเป็นเส้นแนวตั้งช่วยเพิ่มความสูง ทำให้ลำตัวดูยาวขึ้น

2.2 เส้นด้านในเป็นเส้นแนวนอน (Horizontal Inside Line) เส้นด้านในเป็นเส้นตามแนวนอนช่วยทำให้แลดูกว้างออก

2.3 เส้นด้านในเป็นเส้นเฉียงหรือเส้นทแยงมุม (Diagonal Inside Line) เส้นด้านในเป็นเส้นทแยงมุมช่วยทำให้ร่างกายมองดูเตี้ยลงหรือสูงขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการจัดวางเส้นเฉียงด้านในว่าเป็นลักษณะใด

2.4 เส้นด้านในเป็นเส้นโค้ง (Curved Inside Line) เส้นด้านในเป็นเส้นโค้งช่วยทำให้ร่างกายแลดูกลมและอ้วนขึ้น

2.5 เส้นด้านในตรงเส้นสะเอวต่ำ (Drop – waisted Inside Line) เส้นด้านในตรงเส้นสะเอวต่ำช่วยทำให้เอวของร่างกายแลดูยาวขึ้น

2.6 เส้นด้านในตรงเส้นสะเอวสูง (Empie-waisted Inside Line) เส้นด้านในตรงเส้นสะเอวสูงช่วยทำให้เส้นสะเอวแลดูยาวขึ้น

นอกจากนี้ เส้นยังช่วยเปลี่ยนแปลงสัดส่วนให้แลดูดีขึ้น เนื่องจากการแบ่งร่างกายให้มีสัดส่วนไม่เท่ากัน เป็น 1 ใน 3 ส่วน จะทำให้แลดูดีกว่าการแบ่งร่างกายออกเป็น 2 ส่วนเท่า ๆ กัน การลวงตาของสัดส่วนสามารถทำได้โดยใช้ ตามขวาง เส้นชายเสื้อ หรือชายกระโปรง

สีกับความรู้สึกและอารมณ์ (โอบอลท์ พิมสาร. 2547: 15)

ในปัจจุบันเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายนั้นมีสีให้เลือกมากมายซึ่งก็แล้วแต่รสนิยมของแต่ละคน และรูปทรงบุคลิกซึ่งเป็นตัวกำหนดการเลือกใช้สี

การเลือกใช้สีบนเสื้อผ้ามีหลายวิธีดังนี้ คือ

1. หลักการใช้สีที่ซ้ำ เมื่อพิจารณาว่าสีที่เด่นบนเสื้อผ้าเป็นโทนสีเดียวกับสีผิวของผู้ที่สวมใส่ จะเรียกได้ว่า เกิดการซ้ำกัน การเลือกสีของเสื้อผ้าควรเลือกสีที่สามารถส่งเสริมให้สีผิวโดดเด่นขึ้น ถ้าคนที่มีสีผิวโทนร้อน ควรเลือกใช้สีเสื้อผ้าประเภทโทนร้อน

2. หลักการใช้สีคล้าย หมายถึง สีที่อยู่ด้านประชิดในวงจรสี เช่น ผู้ที่มีสีผิวโทนร้อนผสมสีน้ำตาล และตาสีน้ำตาล ควรเลือกใช้สีเสื้อผ้าสีเหลืองส้ม หรือสีส้ม

3. หลักการใช้สีขัดแย้งกัน หมายถึง การใช้สีของสีที่ตรงข้ามกับสีผิวของตนเอง

สีที่สร้างความโดดเด่นที่สุดบนเสื้อผ้านั้นควรจะอยู่ในบริเวณที่สามารถสร้างความรู้สึกที่ดีต่อผู้ที่พบเห็นได้ เช่น หมวก ผ้าพันคอ เสื้อ ข้อควรจำกัดของการใช้สีบนเสื้อผ้า คือ ให้ใช้สีที่มีความสว่างในบริเวณที่เล็ก และใช้สีที่มีความเข้มในบริเวณที่กว้าง สีโทนเย็นมีส่วนผสมของสีน้ำเงิน หรือ สีม่วง สีโทนร้อนจะมีส่วนผสมของสีแดง และสีเหลือง สีที่ต่างโทนกันนั้นจะเกิดการเน้นซึ่งกันและกัน เพราะฉะนั้นสีโทนเย็นของสีส้มเขียว ควรใช้คู่กับสีแดง สีเขียว สีจำพวก สีเหลืองเขียว น้ำเงินเขียว และแดงม่วงนั้น จะมีคุณสมบัติที่ร้อนอยู่ด้วย สีเหล่านี้ถ้าต้องการเน้นให้เย็นลงควรใช้สีพื้นหลังเป็นสีแดงส้ม สีเขียวบนสีเหลือง จะเน้นความร้อนให้กับเสื้อผ้าทำให้ดูเป็นสีเหลืองมากขึ้น เช่น ถ้าต้องการเน้นสีแดงม่วง ให้ดูเย็นลงควรใช้คู่กับสีส้ม สีโทนร้อนสามารถสร้างความโดดเด่นได้ดีเมื่อนำไปใช้กับเสื้อผ้า สีโทนร้อนจะสามารถเพิ่มขนาดให้ใหญ่ขึ้นได้ สีโทนเย็นสามารถช่วยลดขนาดให้เล็กลง ดังนั้นผู้ที่มิหน้าอกใหญ่ควรสวมใส่เสื้อผ้า ประเภท โทนมัสเซียม และกระโปรง ประเภทโทนมัสเซียม จึงทำให้รูปร่างสมส่วนมากขึ้น ในการใช้สีบนเสื้อผ้า ควรมีการใช้สีใดสีหนึ่งให้โดดเด่นและครอบงำสีอื่น และสีที่เป็นตัวเด่นนั้นควรที่จะต้องมีความกลมกลืนไปกับสีของผิว สัมผัสของสีเสื้อผ้าเปลี่ยนแปลงไปทุกปี ซึ่งไม่จำเป็นที่จะต้องทำตามสีสมัยนิยมเสมอไป สีที่มีความเหมาะสมกับตัวผู้ที่สวมใส่เฉพาะคนนั้นมีเพียงไม่กี่สี ฉะนั้นควรเลือกสีที่มี ความเหมาะสมกับตัวเอง ควรคำนึงถึงสีผิว ขนาดของรูปร่าง ตลอดจนบุคลิกของคน ๆ นั้น

หลักการใช้สีในการออกแบบเสื้อ

ในการออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย การเลือกใช้สี เป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากสีทำให้สะดุดตา และเป็นที่น่าสนใจต่อผู้พบเห็น สีเป็นสิ่งที่ผู้คนจะมองเห็น และจดจำได้ ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการนำสีมาใช้ในเสื้อผ้าได้นั้น นอกจากจะต้องมีความรู้มีความเข้าใจในเรื่องของทฤษฎีสีที่กล่าวไปข้างต้นแล้ว ยังต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักการนำสีมาใช้ในเสื้อผ้างานนี้

1. การใช้สีคู่ประกอบ การนำสีคู่ประกอบ หรือเรียกอีกอย่างว่าสีตรงข้ามกันในวงจรสี เช่น สีเขียวกับสีแดง สีน้ำเงินกับสีส้ม และสีม่วงกับสีเหลือง มาใช้ในการออกแบบเสื้อ จะต้องเข้าใจว่าสีเหล่านี้ตัดกันอย่างรุนแรง สามารถทำให้ประสาทสัมผัสเกิดการตื่นตัวอย่างฉับพลัน แต่ในขณะเดียวกันก็ช่วยให้มีชีวิตชีวา ผู้ที่ใช้สีคู่ประกอบจะต้องมีประสบการณ์ในการใช้สี เพราะหากเลือกใช้สีไม่ถูกวิธี จะลดคุณค่าของความสวยงามของเสื้อผ้าทั้งหมดได้

2. การใช้สีข้างเคียง สีข้างเคียง คือ สีที่อยู่ใกล้กันในวงจรสี เช่น สีเขียว สีเขียวน้ำเงินหรือสี แดง สีม่วงแดง และสีม่วง ถ้านำสีข้างเคียงมาใช้ในเสื้อผ้าชุดเดียวกัน จะให้ความรู้สึกที่กลมกลืน และนุ่มนวล

3. การใช้สี 3 สี หมายถึง การเลือกใช้สีที่อยู่ในกรอบสามเหลี่ยมของวงจร เช่น สีม่วง สีส้ม สีเขียว มาใช้ร่วมกัน ในความรู้สึกที่มองดูครั้งแรกอาจจะมีความรู้สึกที่ไม่เข้ากัน แต่ในความเป็นจริง สีทั้งสามสามารถเข้ากันได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเลือกใช้ในสัดส่วนที่เหมาะสมในการออกแบบ

4. การใช้สีเอกรงค์ คือการใช้สีแท้สีเดียวในการออกแบบเสื้อผ้า ซึ่งวิธีนี้สามารถทำให้น่าสนใจได้ โดยการทำให้สีนั้นมีความเข้มของสีที่หลากหลายออกไป เช่น สีน้ำเงิน ก็ใช้สีน้ำเงิน เข้ม สีน้ำเงิน และสีน้ำเงินอ่อนมาใช้ในการออกแบบ สีเอกรงค์จะสามารถดึงดูดความสนใจได้ดีถ้า รู้จักคัดแปลง และเลือกใช้

เมื่อนำจิตวิทยาของการใช้สี และหลักการใช้สีมาประยุกต์ใช้เข้าด้วยกัน ผลลัพธ์ที่ได้คือนอกจากจะช่วยเรื่องสุนทรียศาสตร์ความงาม และยังช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพหรือแก้ไขจุดด้อยทางกายภาพของผู้สวมใส่อีกด้วยตัวอย่างเช่น

- คนที่มีรูปร่างเล็ก ใช้โทนสีอ่อน เช่น สีส้ม เหลือง สีเนื้อ
- คนที่มีรูปร่างใหญ่ ใช้โทนสีเย็น เช่น สีเขียว สีน้ำเงิน
- สีที่ช่วยทำให้ผิวแลดูขาวผ่อง ใช้สีให้กลมกลืนหรืออยู่ในวรรณะเดียวกันกับผิว
- เด็ก ควรใช้สีจุดจาดเพื่อจูงใจให้ออยากสวมใส่
- สีที่ใ้บุคลิกแลดูอ่อนหวาน ได้แก่ สีของเครื่องแต่งกาย สีชมพู สีเหลืองปนเขียว
- สีที่ทำให้บุคลิกแลดูเข้มแข็ง ได้แก่ สีกรมท่า สีน้ำเงิน

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีแนวความคิดที่จะออกแบบเครื่องแต่งกายที่มีลักษณะที่ให้ความรู้สึกสง่างามโดยใช้สีที่มีความเข้ม เพิ่มความคลาสสิกและเรียบหรูโดยการใช้ผ้าที่เนื้อมันเงาและทิ้งตัว เช่นผ้าดิชเชสซาติน มาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย

4. ศึกษาเทคนิคการออกแบบลวดลาย

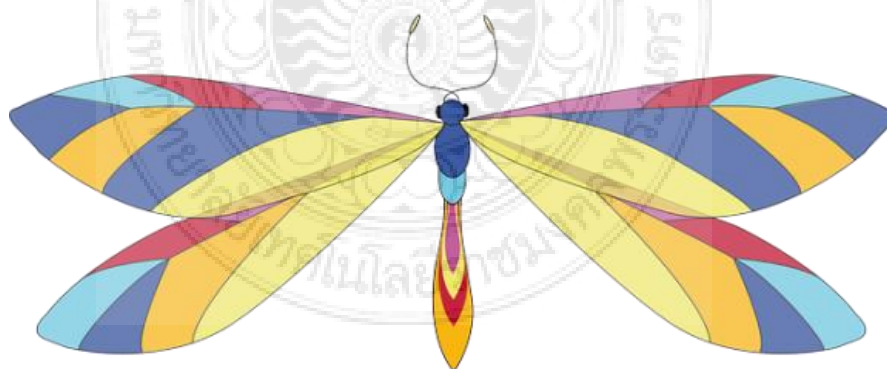
ประเภทของลวดลาย

ลวดลายที่มนุษย์นำมาออกแบบเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน ล้วนแล้วแต่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งที่อยู่รอบตัวแทบทั้งสิ้น บางลวดลายจะนำเอาสิ่งที่พบเห็นแสดงออกมาตรงๆ โดยไม่ประยุกต์หรือดัดแปลง แต่บางลวดลายได้ผ่านกระบวนการคิดและกลั่นกรองมาอย่างเป็นระบบเพื่อให้ลวดลายที่จะนำมาใช้งานมีความสมบูรณ์ที่สุด

เนื่องจากมีลวดลายบางประเภทจะมีความหมายที่ซ่อนเร้นแอบแฝงอยู่ ลักษณะของลวดลายจะเป็นสัญลักษณ์หรือปริศนาธรรม การเลือกใช้จึงควรรู้ถึงความหมายและใช้อย่างเหมาะสมซึ่งลวดลายเหล่านี้จำแนกได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

1. ลวดลายธรรมชาติ

ลวดลายธรรมชาติ เป็นลวดลายที่พบเห็นอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวันถูกมนุษย์นำมาเป็นสื่อในการบันทึกและบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ตลอดจนนำมาสร้างสรรค์เป็นลวดลายในการสร้างความสวยงามให้กับผลิตภัณฑ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่พักอาศัย และศาสนสถาน ลวดลายจากธรรมชาติเหล่านี้ประกอบด้วย

ภาพที่ 14 ลวดลายจากสิ่งที่มีชีวิต

(ที่มา : <https://pixabay.com/en/animal-dragonfly-insect-butterfly-161030/>. สืบค้นวันที่ 23

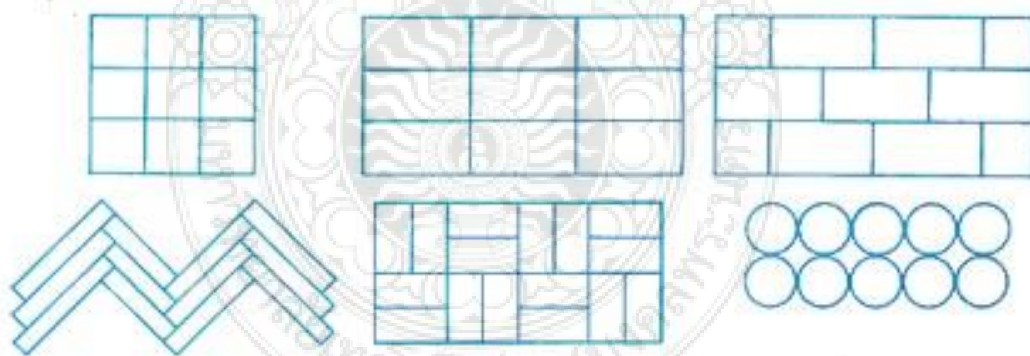
กรกฎาคม 2558)

1.1 ลวดลายจากสิ่งที่มีชีวิต เช่น คน สัตว์ ถูกนำมาออกแบบเป็นลวดลายในลักษณะที่เหมือนจริงบ้าง ถูกตัดทอนเพื่อลดความซับซ้อนลงบ้างหรือถูกเพิ่มเติมโดยผสมผสานจินตนาการและความเชื่อให้ดูสูงส่ง นำเชือกถักเข้าไปบ้าง

1.2 ลวดลายจากสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่น ภูเขา ต้นไม้ ทะเล แม่น้ำ เป็นลวดลายนิยมนำมาใช้ในการออกแบบเพื่อสร้างสีสันและบรรยากาศมากที่สุดชนิดหนึ่งอาจจะใช้สิ่งที่ไม่มีชีวิตเพียงอย่างเดียว หรือนะมาประกอบเข้ากับสิ่งมีชีวิต ทำให้ลวดลายมีความสมดุลขึ้นและลวดลายชนิดนี้ถูกนำไปประยุกต์ ดัดแปลงสร้างความสวยงามได้อย่างเหมาะสมกลมกลืนกับขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น หลายกระหนกต่างๆของไทย

2. ลวดลายเรขาคณิต

ลวดลายเรขาคณิต เป็นลวดลายที่เกิดจากการจุดขีดเส้นเป็นลวดลายง่ายๆ ก่อนจะนำมาประกอบกันจนเกิดเป็นรูปร่างขึ้นมา ตามลักษณะของเรขาคณิตและถูกนำไปใช้ออกแบบเป็นลวดลายตกแต่งในผลงานทางศิลปะแขนงต่างๆ

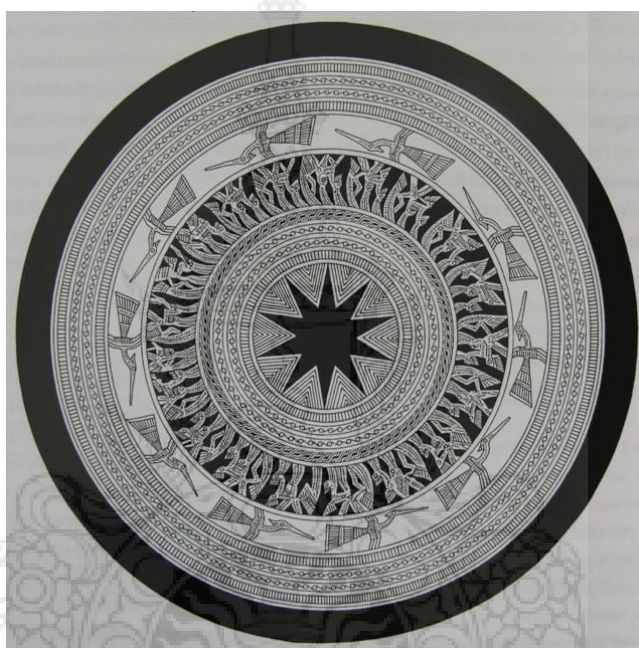

ภาพที่ 15 ลวดลายเรขาคณิต

(ที่มา : <http://www.kanchanapisek.or.th>. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

3. ลวดลายสัญลักษณ์

ลวดลายสัญลักษณ์ เป็นลวดลายที่เกิดจากการนำลวดลายจากธรรมชาติ และลวดลายเลขาคณิตมากำหนดเป็นสัญลักษณ์ และให้ความหมายขึ้นมานอกเหนือจากการตกแต่งเพื่อความสวยงามเพียงอย่างเดียว โดยความหมายต่างๆ จะถูกซ่อนเร้นเป็นปริศนาเพื่อให้ผู้พบเห็นได้คิดและแปลความหมายออกมาตามหลักของศาสนาในแต่ละลัทธิ บางศาสนาจะใช้สัญลักษณ์บอกเล่าเรื่องราวทางศาสนา

ภาพที่ 16 ลวดลายหน้ากลองมโหระทึกที่วัดดลิ่งพัง ต.ดลิ่งงาม อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี

(ที่มา : <http://www.sujitwongthes.com/suvarnabhumi/2011/03/>. สืบค้นวันที่

23 กรกฎาคม 2558)

การออกแบบลวดลายเป็นผลงานศิลปะชนิดแรกที่มนุษย์เริ่มรู้จักสร้างสรรค์ โดยการขุดขีดลงบนอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ และพัฒนามาเป็นการเขียนสีบนร่างกาย บนผนังถ้ำและเพิงผาที่พักอาศัย ลวดลายในระยะแรกๆจะเรียบง่าย บริสุทธิ์ สื่อความหมายออกมามตรงๆ โดยไม่สลับซับซ้อน เช่น ภาพคน สัตว์ เครื่องใช้ไม้สอย ซึ่งลวดลายเหล่านี้จะแทรกอยู่ในงานศิลปะต่างๆแขนงและถูกนำมาแยกประเภทตามกรรมวิธี ในการสร้างสรรค์ขึ้นเป็นงานจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และภาพพิมพ์ในภายหลังเพื่อการจัดหมวดหมู่ของงาน

การออกแบบลวดลาย

1. การสร้างรูปมาตรฐานต้นแบบ (MOTIF) หมายถึง การออกแบบรูปทรงใดรูปทรงหนึ่งที่มีลักษณะเรียบง่ายขึ้นเพียง 1 รูป แต่สามารถผูกเป็นลวดลายอื่น ๆ ได้ต่อไปอีก แต่เมื่อนำลวดลายนั้นมาผูกต่อกันด้วยวิธีการดังต่อไปนี้จะสามารถสร้างลายที่มีความงามขึ้นได้อีกจำนวนมาก ดังนี้

1.1 การเรียงลำดับ (Translation in steps) เป็นการนำลวดลายต้นแบบนั้นมาเรียงลำดับในลักษณะการซ้ำของรูปร่าง (Repetition)

1.2 การสลับภาพซ้ายขวา (Reflection about a line) เป็นการวางลวดลายต้นแบบในลักษณะสะท้อน

1.3 การหมุนรอบจุด (Rotation about a point) เป็นการวางลายต้นแบบรอบจุดศูนย์กลางจุดหนึ่ง ในลักษณะของภาพหมุน อาจวางซ้ำกัน 2-8 ชั้น ซึ่งจะให้ลักษณะที่แตกต่างกันออกไป

1.4 การสลับซ้ายขวาและหมุนรอบจุด (Reflection and rotation) เป็นการนำลายต้นแบบวางสลับซ้ายขวา

1.5 การสลับซ้ายขวาเป็นลำดับ (Reflection and translation) เป็นการนำแบบมาสลับซ้ายขวาตามหลักการที่ 1.2 แล้วจึงนำมาเรียงลำดับอีกครั้งหนึ่งตามหลักการข้อที่ 1.1 ภาพที่ได้จะมีลักษณะเหมือนภาพสะท้อนจากผิวน้ำ หรือกระจก

1.6 การหมุนรอบจุดและเรียงลำดับ (Rotation and translation) เป็นการนำต้นแบบ 2 ชั้นมาวางรอบจุด แล้วนำมาเรียงลำดับกันอีกครั้งหนึ่ง ภาพที่ได้จะไม่เหมือนกับภาพที่สะท้อนจากกระจก เพราะรูปจะตรงกันข้ามกันหมด

1.7 การเรียงลำดับสลับจังหวะ (Reflection and alternate translation) เป็นการนำแบบมาเรียงลำดับ และสะท้อนกลับลงด้านล่างในลักษณะสลับพื้นปลา ซึ่งจะทำให้ลวดลายที่แตกต่างกันออกไปจากการเรียงลำดับตามปกติ

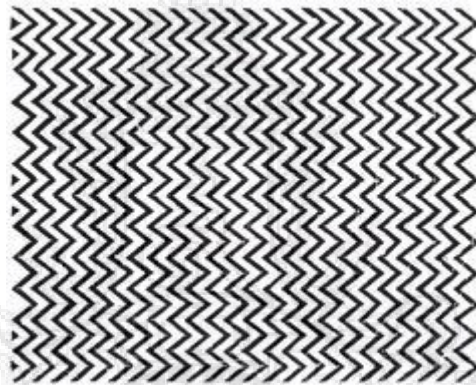
1.8 การผสมระหว่างเรียงลำดับ สลับซ้ายขวา และหมุนรอบจุด (Reflection rotation and translation) เป็นการออกแบบลวดลายโดยผสมผสานหลักการดังกล่าวข้างต้นเพื่อสร้างลวดลายขึ้นใหม่

2.การใช้จังหวะ (Rhythm) ถือเป็นหลักฐานสำคัญของการสร้างลวดลาย เพราะการจัดจังหวะที่ดี จะช่วยให้ผลงานออกแบบดูเป็นระเบียบ เรียบง่าย และน่าสนใจ ซึ่งลักษณะของการเกิดจังหวะนั้น นิยมเสมอ ได้กำหนดไว้ 2 ลักษณะดังนี้

1. ลักษณะแรก เกิดจากการซ้ำของหน่วยหรือการสลับกันของหน่วยกับช่องไฟ
2. ลักษณะที่สอง เกิดการเคลื่อนไหวต่อเนื่องของเส้น รูปทรง น้ำหนัก หรือสี

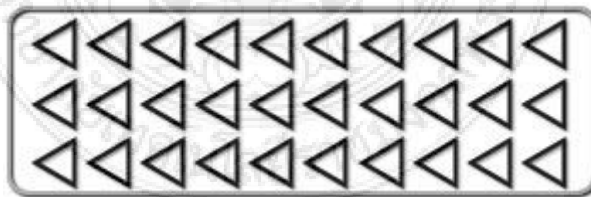
จากการเกิดจังหวะ 2 ประการข้างต้น สามารถนำมาสร้างเป็นลวดลายหลายวิธีการ ดังนี้

2.1 การซ้ำจังหวะเท่ากัน คือ การกำหนดหน่วยตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไป ให้มีระยะห่างระหว่างหน่วยเท่า ๆ กัน หรือเป็นการกำหนดช่องไฟให้มีช่องว่างระหว่างหน่วยเท่า ๆ กัน เป็นจังหวะนั่นเอง

ภาพที่ 17 จังหวะซ้ำเท่ากันของเส้น

(ที่มา : http://netra.lpru.ac.th/weta/m2/m2_print.html. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

ภาพที่ 18 จังหวะซ้ำเท่ากันของรูปร่าง

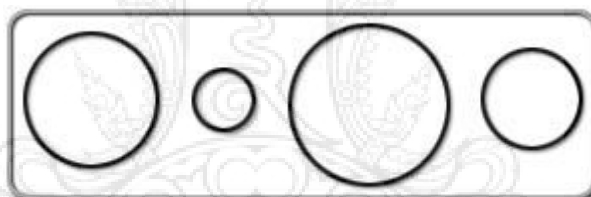
(ที่มา : http://www.ideazign.com/port/graphic/content0303_01.htm. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

ภาพที่ 19 จังหวะซ้ำเท่ากันของขนาด

(ที่มา : http://www.ideazign.com/port/graphic/content0303_01.htm. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

2.2 การซ้ำจังหวะไม่เท่ากัน คือ การจัดจังหวะของหน่วยมีช่องไฟ หรือรูปแบบของหน่วยให้แตกต่างกัน ทำให้ลวดลายดูแปลกตา มีการเคลื่อนไหว และน่าสนใจ

ภาพที่ 20 จังหวะซ้ำของขนาดไม่เท่ากัน

(ที่มา : http://www.ideazign.com/port/graphic/content0303_01.htm. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

2.3 การซ้ำจังหวะสลับกัน คือ การจัดจังหวะที่มีรูปแบบอย่างน้อยสองชุดขึ้นไปให้มีลักษณะที่แตกต่างกัน จัดวางสลับกันซึ่งจะมีระยะห่างเท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ได้

2.4 การซ้ำจังหวะโดยการเน้นหรือพัก คือ การกำหนดหน่วยที่ต้องการขึ้นตั้งแต่หนึ่งหน่วยขึ้นไปแล้วจัดวางจังหวะให้มีระยะห่างเท่า ๆ กัน โดยมีการเน้นให้เกิดความแตกต่างขึ้นในหน่วยนั้น ๆ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การให้ค่าน้ำหนักที่จุดเน้นต่างจากจุดอื่น ๆ การใช้ลักษณะผิวให้เกิดความแตกต่าง หรือการใช้สี เป็นต้น

2.5 การซ้ำจังหวะโดยสร้างความแตกต่าง คือ การกำหนดหน่วยที่มีความแตกต่างกันตั้งแต่สอง หน่วยขึ้นไปมาจัดวางในลักษณะซ้ำ ๆ กัน แต่มีรูปแบบที่แตกต่างกันซึ่งสามารถสร้างในลักษณะแนวเดียวหรือเป็นชุดก็ได้

2.6 การจัดจังหวะแบบทับซ้อน คือ การจัดจังหวะของหน่วยแต่ละหน่วยให้มีลักษณะทับซ้อนโดยเส้นระยะห่างเท่ากันหรือไม่เท่ากันมาประกบในทิศทางที่ต่างกัน เช่น จากบนลงล่าง หรือซ้ายไปขวา เป็นต้น ทำให้ลวดลายมีลักษณะที่หลากหลายขึ้น

2.7 การจัดจังหวะแบบคลื่น ไหล คือ การจัดจังหวะของหน่วยให้มีความต่อเนื่องคลื่นไหลไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวขึ้นในตัวลวดลาย

2.8 การจัดจังหวะแบบเปลี่ยนทิศทาง คือ การจัดปรับเปลี่ยนทิศทางของรูปร่างรูปทรงให้แปลกไปจากกลุ่ม ซึ่งอาจจะเปลี่ยนทิศทางจากซ้ายไปขวา หรือบนไปล่าง เป็นต้น

การใช้หลักการต่อลวดลาย

การใช้หลักการต่อลวดลาย คือ การจัดวางระบบของลายให้สอดคล้องกับพื้นที่ว่างโดยมีการวางแผนอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อความเหมาะสมกับผลงานที่ต้องการออกแบบจะมีหลักการต่อลวดลายไว้ 2 แนวทาง ดังต่อไปนี้

1. แนวทางแรก เป็นการต่อลายตามแนวต่างๆ ดังนี้ การต่อลวดลายแบบแนวนอน เป็นการนำเอาแม่ลาย (Motif) มาเรียงต่อกันเป็นแถวตามแนวนอน ไปเรื่อยๆ จนถึงสุดชิ้นงาน หากยังมีพื้นที่ว่างก็เริ่มแถวใหม่อีก

1.1 การต่อลวดลายแบบแนวตั้ง เป็นการนำเอาแม่ลายมาเรียงต่อกันในลักษณะแนวตั้งเป็นแถวยาวจนถึงสุดชิ้นงาน เช่นเดียวกับวิธีการต่อลายแบบแนวนอน

1.2 การต่อลวดลายแบบแนวตั้ง เป็นการนำเอาแม่ลายมาเรียงต่อกันในลักษณะแนวตั้งเป็นแถวยาวจนถึงสุดชิ้นงาน เช่นเดียวกับวิธีการต่อลายแบบแนวนอน

1.3 การต่อลวดลายแบบเส้นหยักหรือซิกแซ็ก เป็นลวดลายที่มีลักษณะของแนวเส้นหยักขึ้นลงทำมุมต่อกันในแถวเดียวกัน โดยแต่ละแถวจะอยู่ในลักษณะขนานกันตลอดแนว

1.4 การต่อหลายแบบเส้นเฉียง เป็นการจัดวางลวดลายในแนวเส้นเฉียงต่อกันเป็นแถวจนถึงสุดชิ้นงาน และแต่ละแถวก็จะวางลวดลายขนานกับแถวแรกตลอดแนวเช่นกัน

1.5 การต่อลวดลายแบบตาหมากรุก เป็นการจัดวางลวดลายให้อยู่ในตารางที่มีพื้นที่เท่ากันเหมือนตารางหมากรุก โดยจัดวางหน่วยในตารางให้สลับกันตลอดชิ้นงาน

ภาพที่ 21 การต่อลายตามแนวต่างๆ

(ที่มา : <http://dc281.4shared.com/doc/pnYhZXGr/preview.html>. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2558)

2. แนวทางที่สอง เป็นการต่อลายในลักษณะต่างๆ โดยอาศัยรูปทรงเรขาคณิต

2.1 การต่อลายในลักษณะสี่เหลี่ยม (The Square Network)

2.2 การต่อลายในลักษณะการเรียงอิฐแนวอนหรือแนวตั้ง (The Brick and Half-Drop Network)

2.3 การต่อลายในลักษณะสามเหลี่ยม (The Triangle Network)

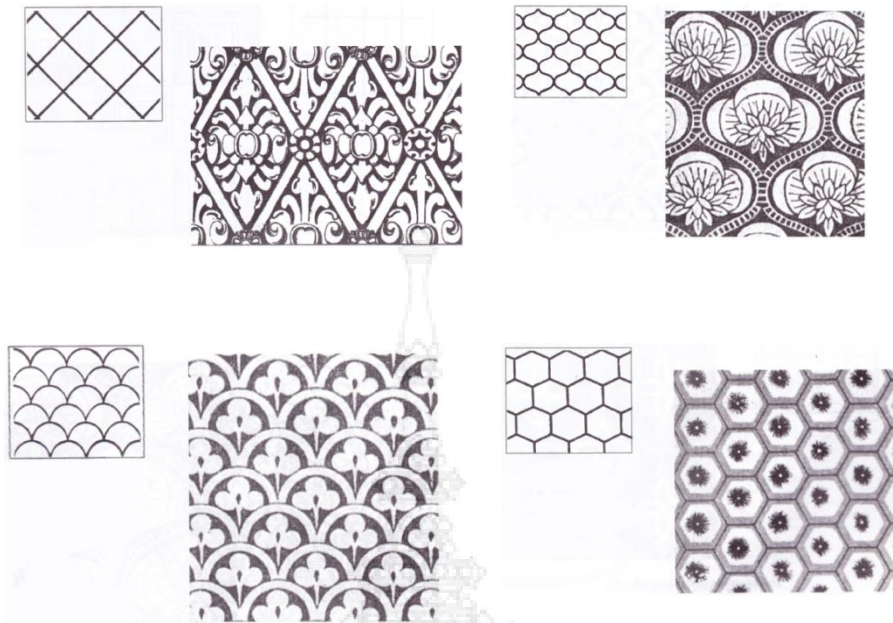
2.4 การต่อลายในลักษณะสามเหลี่ยม (The Triangle Network)

2.5 การต่อลายในลักษณะลวดตาข่าย (The Ogee Network)

2.6 การต่อลายในลักษณะหกเหลี่ยม (The Hexagon Network)

2.7 การต่อลายในลักษณะรูปพัด (The Scale Network)

2.8 การต่อลายในลักษณะวงกลม (The Circle Network)

ภาพที่ 22 การต่อลายในลักษณะต่างๆ โดยอาศัยรูปทรงเรขาคณิต

(ที่มา : <http://dc281.4shared.com/doc/pnYhZXGr/preview.html>. สืบค้นวันที่ 23กรกฎาคม2558)

จากการศึกษาข้อมูลเรื่องการออกแบบลวดลาย ผู้ศึกษาได้นำลวดลายรดน้ำมาผสมผสานกับหลักการออกแบบลวดลายโดยการใช้หลักการต่อลวดลาย คือ การจัดวางระบบของลายให้สอดคล้องกับพื้นที่ว่าง โดยมีการวางแผนอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อความเหมาะสมกับผลงานที่ต้องการออกแบบ

5. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุและเทคนิคการตกแต่ง

เทคนิคการพิมพ์ผ้า

การพิมพ์แบบ digital print เป็นการพิมพ์งานที่ใช้เครื่องพิมพ์ที่มีลักษณะคล้ายกับ printer ของคอมพิวเตอร์แต่มีขนาดใหญ่กว่า โดยในกระบวนการผลิตจะต้องนำผ้ามาทำ treatment ก่อนนำผ้าไปเข้าเครื่องพิมพ์ซึ่งกระบวนการก็จะคล้ายกับการพิมพ์ผ้าหลา แต่จะต่างกันตรงที่ผ้าที่จะต้องพิมพ์จะต้องไปลามิเนตแข็งพิมพ์บนผ้าก่อนแล้วทำให้แห้ง แล้วจึงนำผ้าที่ได้ไปเข้าเครื่องพิมพ์เพื่อพ่นสีใส่ผ้าให้เกิดเป็นลวดลายต่างๆ แล้วก็ต้องนำผ้าชนิดนั้นๆ ไปผ่านการอบไอน้ำและการซักเพื่อขจัดคราบเคมีบนผ้าออก ซึ่งในการพิมพ์นั้นก็จะขึ้นอยู่กับผ้าที่ใช้กับสีที่ใช้ในการพิมพ์นั้นๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของสีพิมพ์ของแต่ละบริษัท

ภาพที่ 23 ลายพิมพ์ผ้าแบบ digital print

(ที่มา : [https://www.facebook.com/onconcepts/photos/pb.1470728433207814.-](https://www.facebook.com/onconcepts/photos/pb.1470728433207814.-2207520000.1437667476./1572359599711363/?type=1)

2207520000.1437667476./1572359599711363/?type=1. สืบค้นวันที่ 23กรกฎาคม 2558)

วัสดุและเทคนิคการตกแต่ง

ชนิดของลูกปัดและเลื่อม

ลูกปัดและเลื่อมมีให้เลือกมากมาย ทั้งขนาดและสี รูปร่างก็มีแตกต่างกันไปในการออกแบบตกแต่งเสื้อผ้าด้วยเลื่อมและลูกปัด ควรเลือกชนิดให้เหมาะสมกับผ้าและลวดลายที่จะตกแต่ง เทคนิคการปักลูกปัดบางชนิดสามารถปักลูกปัดติดกับเสื้อได้เลย แต่บางชนิดก็ต้องร้อยให้เป็นสายเสียก่อนจึงนำมาปัก ลูกปัดและเลื่อมมีสีแวววาวอยู่ในตัว ทำให้สิ่งที่นำมาแต่งเกิดความสวยงามยิ่งขึ้น

ชนิดของลูกปัด

1. ลูกปัดแก้ว (Small beads) เป็นลูกปัดเม็ดกลมขนาดเล็กที่มีลักษณะแวววาว มีหลายสี ทำจากแก้วหรือพลาสติก นิยมนำมาปักเป็นเกสรดอกไม้ ปักใบไม้และกิ่งก้าน

ภาพที่ 24 ลูกปัดแก้ว

(ที่มา : http://krununticha.blogspot.com/2013/04/blog-post_2.html. สืบค้นวันที่ 23กรกฎาคม 2558)

2. ลูกปัดมุก (Pearl beads) เป็นลูกปัดลักษณะเม็ดกลมคล้ายมุก มีสีให้เลือกทั้งขาวเหมือนมุก และสีขาวเหลือง สีอ่อนๆ คล้ายเนื้อมุก มีให้เลือกใช้ได้หลายสีหลายขนาด ตั้งแต่เม็ดเล็กจนถึงเม็ดใหญ่เท่าเม็ดถั่วลิ้นเตา นิยมนำมาปักเป็นเกสรดอกไม้ และปักชายครุยของผ้าสไบ

3. ลูกปัดคริสตัล (Large crystal) เป็นลูกปัดแก้วหรือพลาสติก มีรูปทรงแบบเพชร มีสีสวยงาม โดยการฉีดสีด้านใน ให้เห็นเป็นเม็ดแก้วสีต่างๆ มีทั้งแบบกลมและแบบเหลี่ยม นิยมใช้ปักตกแต่งเสื้อผ้าแฟชั่นและนำมาร้อยเป็นเครื่องประดับ

4. ลูกปัดแท่ง (Bugle beads) หรือปล้องอ้อย จะมีลักษณะเป็นแท่งยาว มีทั้งขนาดยาวมากหรือยาวน้อย ถ้าแท่งแก้วหรือปล้องอ้อยที่มีขนาดเล็ก ผิวรอบนอกก็จะกลมเกลี้ยง แต่ถ้าเป็นปล้อง

ขนาดใหญ่ ผิวนอกก็จะเป็นเหลี่ยม ทำให้มองดูมีความสวยงาม แวววาวกว่าปล้องอ้อยชนิด
กลมเล็ก นิยมใช้ปักเป็นก้านเกสร ปักใบไม้และกิ่งก้าน

5.เพชรเทียม (Rhinestones) นิยมใช้ปักเป็นเกสรดอกไม้หรือจุดที่ต้องการให้เสื้อผ้าเด่น
สะดุดตา แต่เนื่องจากเพชรเทียมมีราคาแพง จึงทำให้เสื้อผ้าที่ตกแต่งด้วยเพชรเทียมมีราคาเพิ่มขึ้น
ด้วย

ชนิดของเลื่อม

1. เลื่อมชนิดกลม (Cup Sequins) มีลักษณะกลม ตรงกลางของเลื่อมจะมีรูและลึกลง
เล็กน้อย มีหลายขนาดและมีสีหลากหลาย ขนาดที่นิยมใช้คือ 3.5 มม. 5 มม. 8 มม. และ 10 มม.

ภาพที่ 25 เลื่อมชนิดกลม

(ที่มา : http://krununticha.blogspot.com/2013/04/blog-post_2.html. สืบค้นวันที่ 23
กรกฎาคม 2558)

2. เลื่อมชนิดกลมแบน (Flat Sequins) ลักษณะของเลื่อมชนิดนี้จะไม่มีส่วนลึก เลื่อมจะมี
ลักษณะเรียบแบน มีรูตรงกลาง เลื่อมสำหรับร้อยลูกบิดเวลาปักลายที่มีความโค้งงอจะต้องหักเลื่อม
ก่อน ลายที่นิยมปักเลื่อมชนิดนี้ คือ ลายเกลียวมังกรและเกล็ดปลา

3. เลื่อมชนิดโลหะ (Metallic) เป็นเลื่อมที่ทำจากโลหะเนื้ออ่อน มีน้ำหนักเบา ริมขอบเลื่อม
จะยกเลื่อมคล้ายรูปถ้วย เลื่อมชนิดนี้จะเคลือบหรือชุบสีที่เป็นโลหะ เช่น สีเงิน สีทอง หรือสีโลหะ
ต่างๆ

4. เลื่อมลักษณะพิเศษ จะเป็นเลื่อมที่มีขนาดใหญ่ และมีรูปร่างที่แตกต่างกันออกไป ตาม
ความคิดของผู้ผลิต เลื่อมชนิดนี้จะมีลักษณะสำเร็จรูปคือ สามารถปักตกแต่งและใช้ได้ทันที เช่น จะ

มีลักษณะเป็นรูปดอกไม้ หรือใบไม้ ส่วนสีก็มีให้เลือกมากมาย เลื่อมชนิดนี้จะต่างกับเลื่อมชนิดอื่นคือ นอกจากมีรูตรงกลางแล้ว บางชนิดเช่นรูปใบไม้จะมีรูสำหรับร้อยหรือปักอยู่ที่ส่วนบน หรือริมของเลื่อม เลื่อมชนิดนี้นิยมใช้ปักเสื้อผ้าที่ต้องการจุดเด่นสะดุดตา แต่ไม่ต้องการความละเอียดและประณีต

เทคนิคการปักลูกปักและเลื่อม

การปักลูกปักและเลื่อมนิยมปักเสื้อผ้าที่ใช้กับงานกลางคืนเพราะลูกปักและเลื่อมจะเพิ่มความแวววาวและความสวยงามให้กับเสื้อผ้ายิ่งขึ้นเสื้อผ้าที่ปักตกแต่งด้วยเลื่อมและลูกปักจะมีราคาแพง เพราะค่าใช้จ่ายในการลงทุนสูงรวมทั้งต้องใช้เวลาในการปัก แต่ถ้าเราสามารถปักตกแต่งได้เองก็จะช่วยลดค่าใช้จ่ายลงการเลือกปักควรเลือกแบบง่ายๆ หรือแบบคลาสสิก เสื้อผ้าจะได้ไม่ล้าสมัยเร็วและในปัจจุบันมีเลื่อมและลูกปักที่ปักสำเร็จรูปจำหน่ายมากมายหลายรูปแบบทำให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

1.การปักลูกปักบนลายพิมพ์ (Beading prints) การปักวิธีการนี้คือ การเลือกลูกปักให้เหมาะสมกับลวดลายพิมพ์ แล้วปักลงในลายพิมพ์นั้น ทำให้ลายพิมพ์ดูน่าสนใจ และมีราคาขึ้นกว่าเดิม

2.การปักลูกปักลายเส้น(Scroll design) คือ การปักลวดลายแบบการปักเดินเส้น แต่เป็นการปักเดินเส้นด้วยลูกปักซึ่งเป็นลวดลายที่ปักซ้ำกันวนไปวนมา การปักชนิดนี้จะเพิ่มความสวยงามและน่าสนใจขึ้น เมื่อใช้ลูกปักสีต่างๆ ตกแต่งตามลายเดินเส้น

3.การปักลูกปักทึบแนวเย็บ(Outline stitching) การปักชนิดนี้จะปักลูกปักลงบนผ้าที่เย็บด้วยฝีเข็มหรือตามแนวตะเข็บเย็บ โดยปักเป็นลวดลายต่างๆ ตามที่ออกแบบไว้บนลายที่เดินฝีเข็มจักร วิธีนี้นอกจากจะช่วยปกปิดรอยตะเข็บได้ดีแล้วยังทำให้เกิดความสวยงามอีกด้วย

4.การปักลูกปักเน้นลายพิมพ์เฉพาะที่(Detail beading) เป็นการปักลูกปักลงบนลายพิมพ์ผ้าที่มีลวดลายหลายๆ สี หรือมีลายดอกหลายขนาด การปักชนิดนี้ต้องการเน้นลายพิมพ์เพียงบางลาย หรือเพียงบางดอกของผืนผ้าพิมพ์ให้เหมาะสมและสวยงาม เมื่อปักแล้วจะทำให้ลายส่วนนั้นดูเด่นมากกว่าส่วนอื่น

5.การปักลูกปักทับบนช่อลูกไม้ตัดดอก (Beading brocade) การปักลูกปักชนิดนี้เพื่อทำให้ช่อลูกไม้ตัดดอกดูเด่นชัดขึ้น ถ้าใช้สำหรับตกแต่งเสื้อผ้าชุดราตรี หรือชุดเจ้าสาว ควรเลือกลูกปักที่มีความแวววาวสดใส จะช่วยทำให้ช่อลูกไม้นั้นดูสวยงามสะดุดตามากยิ่งขึ้น

6.การปักลูกปักลงบนผ้าลูกไม้ทั้งผืน (Beading lace) การเลือกลูกปักที่ปักลงบนผ้าลูกไม้ควรเลือกลูกปักแต่ละชนิดให้เหมาะสมกับลายผืนนั้นๆ เช่น ถ้าผ้าลูกไม้เป็นลายดอกควรใช้ลูกปัก

ชนิดมุกกลม ปักส่วนที่เป็นเกสร และใช้ลูกปักแก้วปักเดินเส้นรอบกลีบดอก ฉะนั้นเมื่อปักลูกปักลงไปบนผ้าลูกไม้แล้ว จะทำให้ผ้าลูกไม้นั้นดูมีราคาขึ้น หรือสวยงามกว่าเดิม

7.การใช้เทพลูกปักสำเร็จรูป (Commercial beading and motifs) คือการนำเทพลูกปักสำเร็จรูปมาเย็บติดกับเสื้อผ้าเพื่อตกแต่ง ให้เสื้อผ้านั้นดูสวยงาม เทพลูกปักสำเร็จรูปมีให้เลือกหลายรูปแบบ ควรเลือกให้เหมาะสมกับส่วนที่จะนำไปตกแต่ง

กระบวนการปักแบบโบราณ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การปักหักคั้นข้อถมคั้นโปร่ง การหักคั้นข้อตามขอบลายและเดินเกลียวเดินเลื่อมเป็นเส้นแบ่งส่วน นับเป็นขั้นตอนแรก จากนั้นจึงถมคั้นโปร่งและตกแต่งด้วยเลื่อม
2. การปักแบบกริ่งไหมโดยกำหนดคสีและวัสดุ รายละเอียดวิธีการปักนอกจากนี้การบางส่วนต้องใช้วิธีการหักแล่งตกแต่งให้สวยงาม

ภาพที่ 26 คั้นข้อสีทอง

ภาพที่ 27 ลักษณะของด้ายสีทอง

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุและเทคนิคการตกแต่ง ผู้ศึกษาได้มีแนวคิดที่จะใช้เทคนิคการพิมพ์ผ้าแบบ Digital print ผสมผสานกับการปักปื้องอ้อย และด้ายสีทอง มาใช้ในการตกแต่งชุดเพื่อเพิ่มรายละเอียดของเสื้อผ้าให้ดูอ่อนหวานมากขึ้นและช่วยให้ผู้ที่สวมใส่มีความโดดเด่นและสง่างาม

6.ศึกษาแนวโน้มแฟชั่นปี 2017

แนวโน้มแฟชั่น หมายถึง ทิศทางของการเป็นไปในแฟชั่น ทั้งโลกจะอ้างอิงแนวโน้มเดียวกันของปีที่จะใช้เพื่อสร้างงานออกแบบทั้งหมด

ENCOUNTER CULTURE S/S 2017

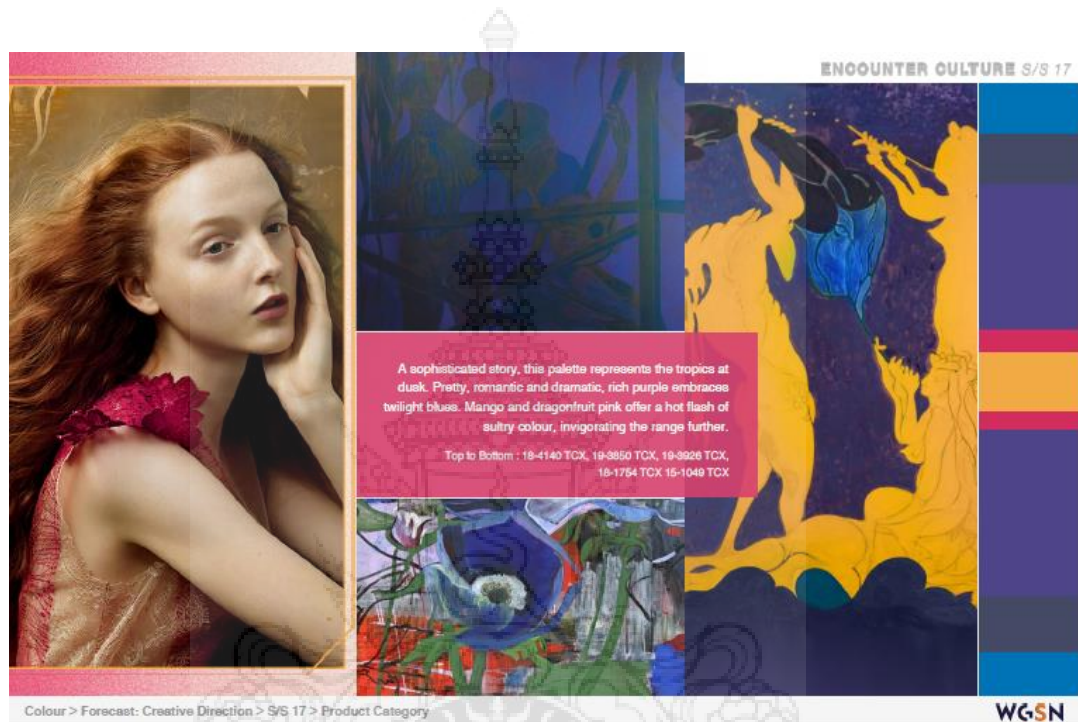
สีของน้ำที่ดำลึกลงไปใต้มหาสมุทร แรงบันดาลใจจากสีฟ้าของน้ำทะเลรวมสีฟ้าของชายฝั่งฝรั่งเศสและแปซิฟิก มะพร้าวและทรายทำหน้าที่เป็นไฮไลต์ ให้กับสีฟ้า โดยสิ่งเหล่านี้เพิ่มระดับให้กับสีฟ้าที่แสนสดใสในวันหยุด

ภาพที่ 28 แนวโน้มแฟชั่น S/S 2017

(ที่มา : [https:// www.wgsn.com /](https://www.wgsn.com/). สืบค้นวันที่ 24 กรกฎาคม 2558)

เรื่องที่มีความซับซ้อนในงานสีนี้หมายถึงการที่เขตร้อนพลบที่มีความสวยงาม โรแมนติก และน่าทึ่ง สีม่วงอุดมไปด้วยอ้อมกอดของสีฟ้ายามพลบค่ำ มะม่วงและผลไม้แก่สีดั่งมังกรสีชมพู นำเสนอแฟลชร้อน สีร้อนที่ให้ความชุ่มชื้นต่อไป

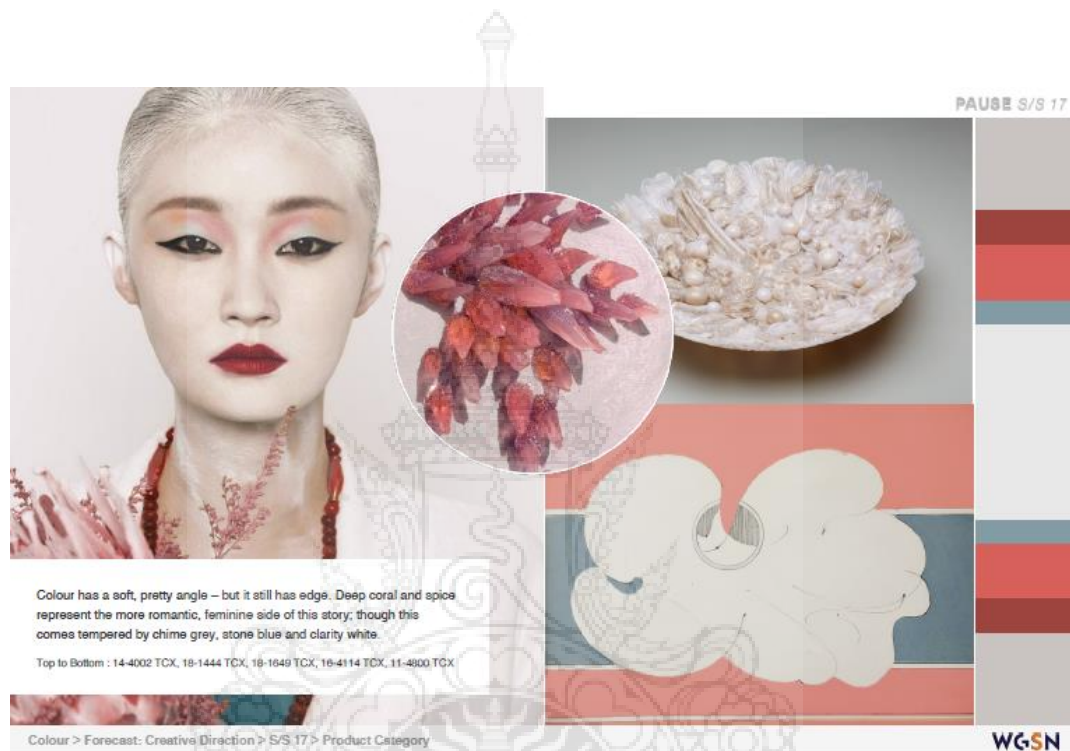

ภาพที่ 29 แนวโน้มแฟชั่น S/S 2017

(ที่มา : <https://www.wgsn.com/>. สืบค้นวันที่ 24 กรกฎาคม 2558)

PAUSE S/S 2017

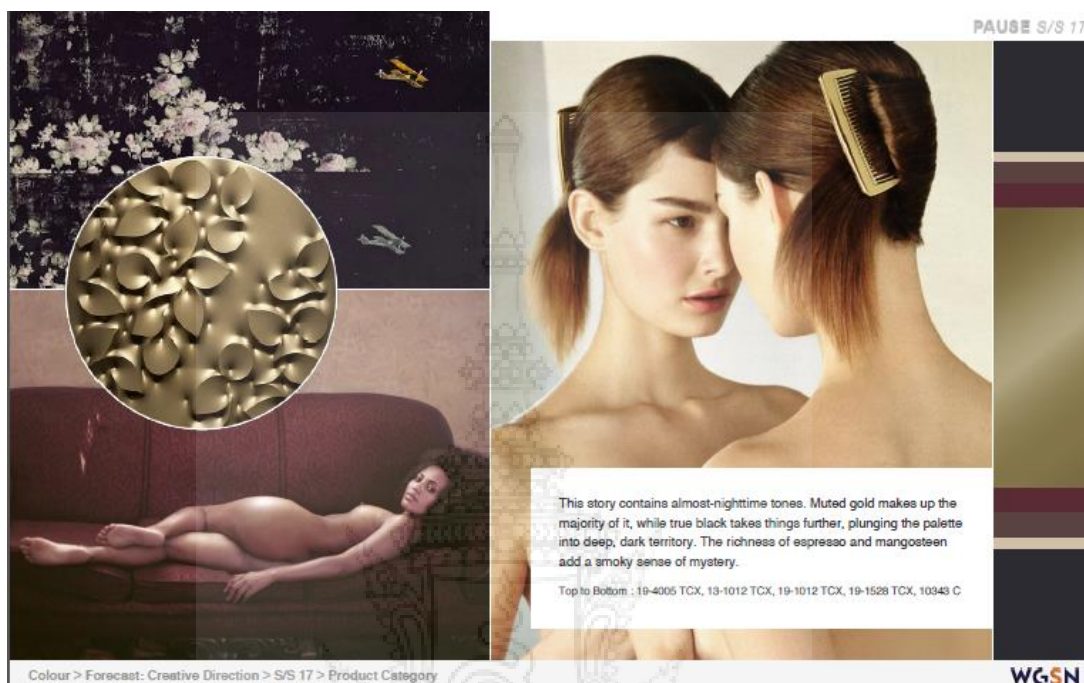
สีอ่อนมีมุมสวย - แต่ก็ยังมีขอบ ประการังน้ำลึกและเครื่องเทศเป็นตัวแทนของความโรแมนติกมากขึ้น ด้านผู้หญิงของเรื่องนี้ แม้เรื่องนี้มาอารมณ์โดยสีเทาระงับหินและความคมชัดของสีฟ้าและสีขาว

ภาพที่ 30 แนวโน้มแฟชั่น S/S 2017

(ที่มา : [https:// www.wgsn.com /](https://www.wgsn.com/). สืบค้นวันที่ 24 กรกฎาคม 2558)

เรื่องราวนี้มีโทนสีที่มาจากกลางคืน คือ สีดำและสีทองปิดเสียงทำให้เกิดขึ้นส่วน เข้าไปลึก
 ในดินแดนมืดแห่งความร่ำรวย คว้นของของเอสเพรสโซและเปลือกมังคุดเพิ่มความรู้สึกที่ลึกกลับ

ภาพที่ 31 แนวโน้มแฟชั่น S/S 2017

(ที่มา : [https:// www.wgsn.com /](https://www.wgsn.com/). สืบค้นวันที่ 24 กรกฎาคม 2558)

จากการศึกษาแนวโน้มแฟชั่น Spring Sumer 2017 ผู้ศึกษาได้นำแนวโน้มสีแบบ PAUSE S/S 2017 ซึ่งมีโทนสีดำและทอง เพื่อมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการออกแบบลวดลายพิมพ์ลงบนเสื้อผ้าให้มีความเหมาะสมกับเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์

7.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงการ	การออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรี โดยได้รับแรงบันดาลใจ จากศิลปะการแสดงโขน
ผู้วิจัย	นายณัฐพงษ์ พักโต

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการออกแบบเครื่องแต่งกาย โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากศิลปะการแสดงโขน โดยใช้แฟชั่นเป็นสื่อ การใช้รูปแบบกรอบนอกและสีสันของชุดโขนดั้งเดิมมาประยุกต์ให้เข้ากับปัจจุบัน และใช้เทคนิคการปักลวดลายด้วยเส้นไหมที่สื่อถึงความเป็นไทยได้อย่างชัดเจน การออกแบบเครื่องแต่งกายที่สื่อความเป็นไทยถือเป็นการดำรงรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยนี้ไว้เพื่อให้คนรุ่นหลังมีความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของชาติต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบวิเคราะห์ผลงานการออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรี โดยแบ่งเกณฑ์ในการวิเคราะห์ 3 ด้าน คือ รูปแบบการออกแบบ สีสันและเทคนิค และวัสดุที่ใช้ โดยวิเคราะห์ภาพตัวอย่างผลงานโดยรวมนำมาวิเคราะห์เพื่อการสร้างสรรครูปแบบเครื่องแต่งกาย

จากผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ปัจจุบันการยึดถือเอาวัฒนธรรมตะวันตกไว้ในสังคมไทยโดยไม่กลั่นกรอง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านค่านิยม โดยเชื่อว่าวัฒนธรรมตะวันตกดีกว่าวัฒนธรรมไทยดั้งเดิมเห็นว่าวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งล้าหลังและคร่ำครึจนกระทั่งขาดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ผู้ศึกษาจึงมีแนวความคิดในการออกแบบโดยนำรูปแบบเครื่องแต่งกายโขนมาผสมผสานกับการออกแบบลวดลายรดน้ำ เพื่อใช้แฟชั่นเป็นสื่อในการแสดงอัตลักษณ์ความเป็นไทยโดยผสมผสานกับแนวคิดในการออกแบบแฟชั่น เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าศิลปวัฒนธรรมของชาติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

แฟชั่นนิพนธ์การออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา เป็นการศึกษาข้อมูลเพื่อนำเสนอรูปแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรี โดยศึกษาข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่อการพัฒนา รูปแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรี ให้มีความเหมาะสมกับแนวความคิดและสามารถสวมใส่ได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 ลวดลายรดน้ำสมัยอยุธยา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ศึกษาลวดลายรดน้ำสมัยอยุธยา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ศึกษาลวดลายรดน้ำสมัยอยุธยา จำนวน 3 ลวดลาย ได้แก่ ลวดลายกระหนกเปลว ลวดลายกระหนกรวงข้าว ลวดลายสัตว์และพรรณพฤกษา

กลุ่มที่ 2 เครื่องแต่งกายโขน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ศึกษาเครื่องแต่งกายโขน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ศึกษาเครื่องแต่งกายโขน จำนวน 2 ชุด ได้แก่ เครื่องแต่งกายตัวพระ เครื่องแต่งกายตัวนาง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบวิเคราะห์ลักษณะเครื่องแต่งกายสุภาพสตรี โดยแบ่งเกณฑ์ในการวิเคราะห์ 2 ด้าน วิเคราะห์ภาพตัวอย่างผลงานโดยรวมและนำมาวิเคราะห์เพื่อการสร้างสรรค์รูปแบบเครื่องแต่งกายดังนี้

1. แบบวิเคราะห์ลวดลายของศิลปะลายรดน้ำ

1.1 ลวดลาย หมายถึงรูปแบบและลักษณะการจัดวางลวดลายของศิลปะลายรดน้ำในสมัยอยุธยา

1.2 ลีลັນ หมายถึง การนำเอาลีลันของงานศิลปะลายรดน้ำที่มีจุดเด่นมาผสมผสานการออกแบบเพื่อให้เกิดความเหมาะสม

ตัวอย่าง การวิเคราะห์งานศิลปะลายรดน้ำ

เกณฑ์การวิเคราะห์

การวิเคราะห์ภาพตัวอย่างผลงาน

ลวดลาย

ลีลัน

สรุป

2. แบบวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างเครื่องแต่งกายโขน

2.1 รูปแบบของโครงสร้างของชุด หมายถึง โครงเสื้อผ้าหรือเส้นกรอบนอกของเครื่องแต่งกาย

ตัวอย่าง การวิเคราะห์เครื่องแต่งกายโขน

เกณฑ์การวิเคราะห์

การวิเคราะห์ภาพตัวอย่างผลงาน

โครงสร้างของชุด

สรุป

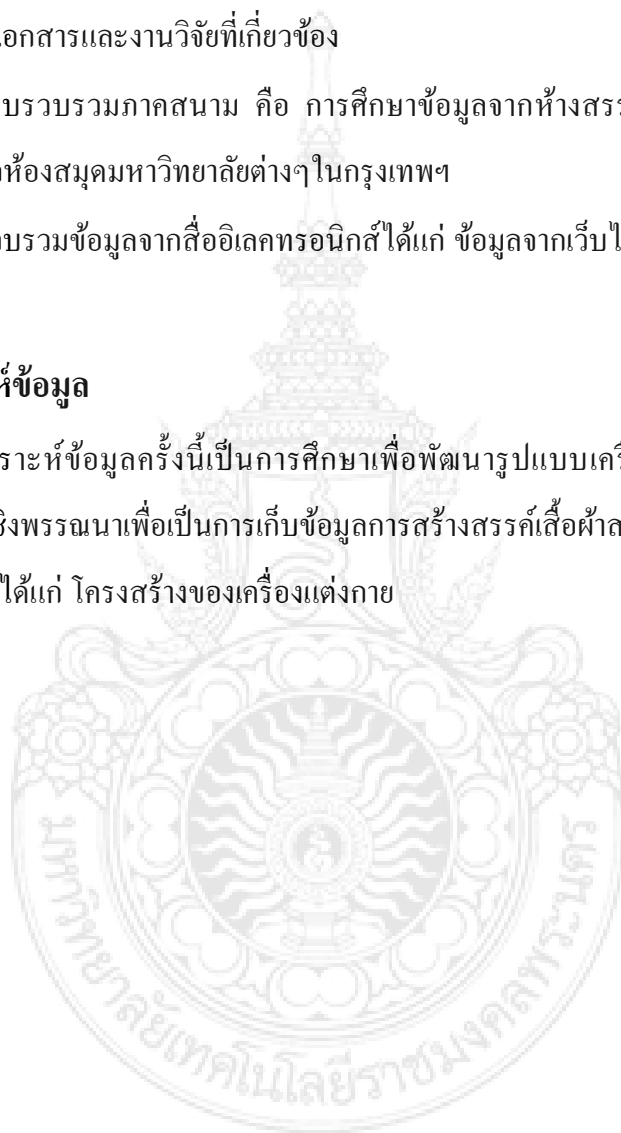
การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลในลักษณะของการผสมผสาน การศึกษาจากเอกสาร การศึกษาภาคสนาม และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การเก็บรวบรวมภาคสนาม คือ การศึกษาข้อมูลจากห้างสรรพสินค้า หอสมุดแห่งชาติ รวมถึงข้อมูลจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ ในกรุงเทพฯ
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ข้อมูลจากเว็บไซต์

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบเครื่องแต่งกาย ผู้ศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่อเป็นการเก็บข้อมูลการสร้างสรรค์เสื้อผ้าสตรี โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โครงสร้างของเครื่องแต่งกาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาแฟชั่นนิพนธ์การออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา ได้มีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่างศิลปะลายรดน้ำตู้พระไตรปิฎกในสมัยอยุธยา

พิจารณาตามเกณฑ์การวิเคราะห์ ดังนี้

1. ลวดลายจากตู้พระไตรปิฎกลายกระหนกเปลว
2. ลวดลายจากตู้พระไตรปิฎกลายกระหนกรวงข้าว
3. ลวดลายจากตู้พระไตรปิฎกลายพรรณพฤกษาและสรรพสัตว์

การวิเคราะห์ตัวอย่างเครื่องแต่งกายโขน

พิจารณาตามเกณฑ์การวิเคราะห์ ดังนี้

1. โครงสร้างของเครื่องแต่งกายโขนตัวพระ
2. โครงสร้างของเครื่องแต่งกายโขนตัวนาง

โดยนำเกณฑ์การวิเคราะห์ข้างต้นมาทำการวิเคราะห์ ตู้พระไตรปิฎกลายรดน้ำสมัยอยุธยาตอนปลายและเครื่องแต่งกายโขน โดยมีรายละเอียดที่น่าสนใจสามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์การออกแบบโดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การวิเคราะห์ภาพตู้พระไตรปิฎกลายกระหนกเปลว

ภาพที่ 32 ตู้พระไตรปิฎกลายกระหนกเปลว วัดเชิงหวาย
(ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/434808538999414673/>. สืบค้นวันที่ 31 มกราคม 2559)

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ ผู้พระไตรปิฎกลายกระหนกเปลว

เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์ภาพตัวอย่างผลงาน
<p>ลวดลาย</p> <p>สี</p>	<p>ลักษณะลวดลายเป็นการผสมผสานลวดลายธรรมชาติ คือ รูปต้นไม้ที่แผ่กิ่งก้าน ใบ ดอก และสัตว์ต่างๆ เช่น กระจอก ผีเสื้อ นก ผสานกับลวดลายประดิษฐ์ ได้แก่ ลายกระหนกเปลว โดยที่ส่วนปลายของลายกระหนกเปลวมีการไล่เป็นแนวทแยงเข้าไปด้านใน เพื่อให้สอดรับกับกิ่งก้านของต้นไม้ ส่วนด้านล่างของผู้พระไตรปิฎก ปรากฏเป็นภาพราชสีห์จำนวนสี่ตัว จัดวางให้สอดคล้องไปกับทิศทางของกระหนกเปลว</p> <p>ภาพมีการเขียนลายเส้นด้วยทองคำเปลวตามหลักทฤษฎีสี สีทอง แสดงถึงความมั่งคั่ง อุดมสมบูรณ์</p> <p>พื้นสีคำที่ทำจากยางรัก</p> <p>ตามหลักทฤษฎีสี สีคำ แสดงถึงความหนักแน่น</p>

ภาพตัวอย่างผลงาน ผู้พระไตรปิฎกลายกระหนกเปลว วัดเชิงหวาย รูปนี้มีความน่าสนใจตรงลักษณะการจัดวางของลวดลายที่ปรากฏอยู่บนผู้พระไตรปิฎกนั้นมีความอ่อนช้อย สวยงาม มีการผสมผสานรูปแบบลายกระหนกเปลวเข้ากับลวดลายพรรณพฤกษาและภาพสัตว์ เช่น นก กระจอก ผีเสื้อ โดยที่ส่วนปลายของลายกระหนกเปลวมีการไล่เป็นแนวทแยงเข้าไปด้านใน เพื่อให้สอดรับกับกิ่งก้านของต้นไม้

การวิเคราะห์ภาพตู้พระไตรปิฎกลายกระหนกรวงข้าว

ภาพที่ 33 ตู้พระไตรปิฎกลายกระหนกรวงข้าว

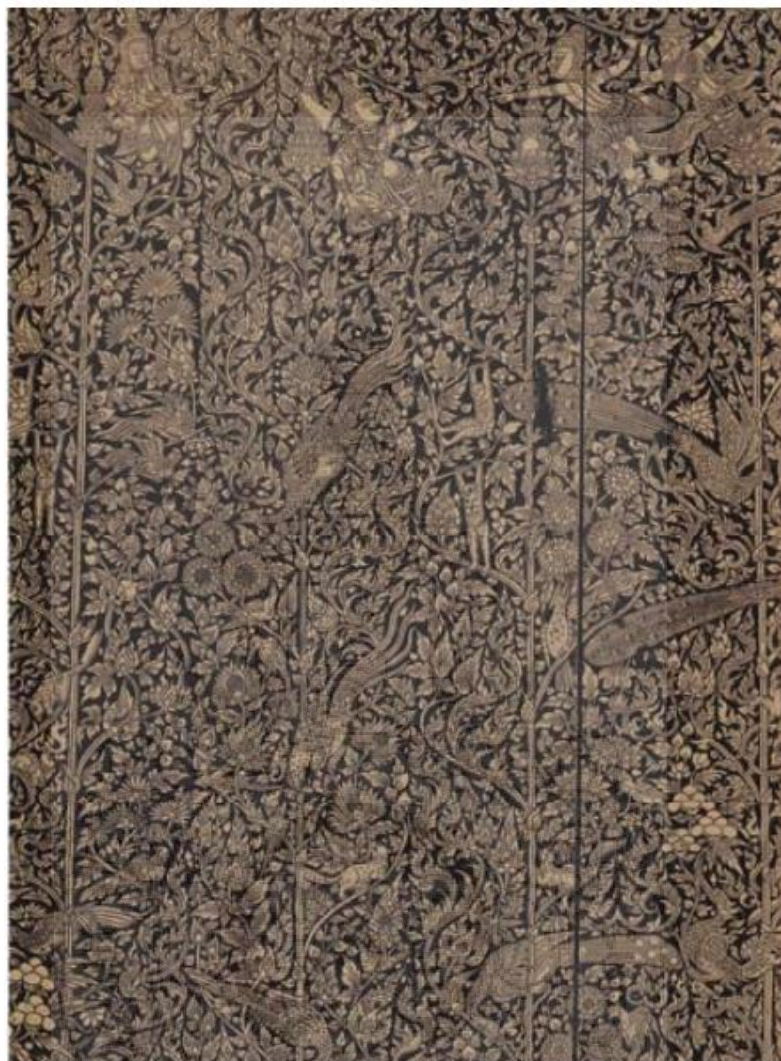
(ที่มา : <http://www.oknation.net/blog/phaen/2007/08/13/entry-1>. สืบค้นวันที่ 31 มกราคม 2559)

ตารางที่ 2 ตารางวิเคราะห์ ผู้พระไตรปิฎกสายกระหนกรวงข้าว

เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์ภาพตัวอย่างผลงาน
<p>ลวดลาย</p> <p>สี</p>	<p>บานตู้ด้านหน้าทั้งซ้ายและขวามีการจัดวาง ช่องกระหนกรวงข้าวเป็นลักษณะตั้งตรงบาน ละ 1 ตัน โดยต้นกระหนกรวงข้าวแผ่ขยาย ออกเป็นช่อกระหนกทั้งซ้ายและขวา ปลาย ช่อกระหนกมีการประดับปลายอ่อนพลิ้ว ตระการตา ผสานด้วยลวดลายสัตว์ตัวเล็กๆ อย่างนกและกระรอก ในอากัปภิกิริยาที่ เคลื่อนไหวตามกิ่งก้านของช่อกระหนกรวง ข้าว ด้านล่างซ้ายของตู้เป็นรูปนรสิงห์สองตัว ยืนเกาะเถากระหนกในลักษณะหันหน้าเข้า หากัน ส่วนด้านล่างขวาเป็นรูปกนิษฐสองตัว พ้อนรืออยู่ข้างกอกกระหนกรวงข้าว</p> <p>ภาพมีการเขียนลายเส้นด้วยทองคำเปลว ตาม หลักทฤษฎีสี่ สีทอง แสดงถึงความมั่งคั่ง อุดมสมบูรณ์ พื้นสีดำที่ทำจากยางรัก ตามหลักทฤษฎีสี่ สีดำ แสดงถึงความหนัก แน่น</p>

ภาพตัวอย่างผลงาน ผู้พระไตรปิฎกสายกระหนกรวงข้าว มีความน่าสนใจตรงลวดลายที่มีความสมดุลกันทั้งสองข้าง การแตกกิ่งก้านและเถาของช่อกระหนกที่มีความอ่อนช้อย สวยงาม โดยต้นกระหนกรวงข้าวแผ่ขยายออกเป็นช่อกระหนกทั้งซ้ายและขวา ปลายช่อกระหนกมีการประดับปลายอ่อนพลิ้วตระการตา ผสานด้วยลวดลายสัตว์ตัวเล็กๆอย่างนกและกระรอกในอากัปภิกิริยาที่เคลื่อนไหวตามกิ่งก้านของช่อกระหนกรวงข้าว

การวิเคราะห์ภาพตู้พระไตรปิฎกลายสัตว์และพรรณพฤกษา

ภาพที่ 34 ตู้พระไตรปิฎกลายสัตว์และพรรณพฤกษา วัดศาลาปูน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : อภิวันท์ อคฺลยพิเชษฐ์. 2555 : 46)

ตารางที่ 3 ตารางวิเคราะห์ ผู้พระไตรปิฎกสายสัตว์และพรรณพฤกษา วัดศาลาปูน จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา

เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์ภาพตัวอย่างผลงาน
<p>ลวดลาย</p> <p>สี</p>	<p>การผสมผสานลวดลายกระหนก กับ ลวดลายธรรมชาติ เช่น นกยูง ไก่ฟ้า พญาล่อ ผึ้ง ผีเสื้อ ลิง กระรอก และลายดอกไม้ ใบไม้เทศที่มีอิทธิพลของศิลปะตะวันตก ได้อย่างกลมกลืน ลักษณะการวางลวดลายกำหนดการออกลายจากด้านล่าง ช่อของกระหนกมีการแตกแขนงออกจากก้านหลักในแนวเส้นเฉียง มีการสอดแทรกบรรดาภาพสัตว์ชนิดต่างๆ ด้านบนปรากฏเป็นภาพคนธรรมดา ท่ามกลางยอดของกระหนกเปลว</p> <p>ภาพมีการเขียนลายเส้นด้วยทองคำเปลว ตามหลักทฤษฎีสี สีทอง แสดงถึงความ มั่งคั่ง อุดมสมบูรณ์</p> <p>พื้นสีดำที่ทำจากยางรัก ตามหลักทฤษฎีสี สีดำ แสดงถึงความหนักแน่น</p>

ภาพตัวอย่างผลงาน ผู้พระไตรปิฎกสายสัตว์และพรรณพฤกษา วัดศาลาปูน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นี้มีความน่าสนใจตรงลักษณะของลวดลายที่ปรากฏ การผสมผสานลวดลายกระหนก กับ ลวดลายธรรมชาติ เช่น นกยูง ไก่ฟ้าพญาล่อ ผึ้ง ผีเสื้อ ลิง กระรอก และลายดอกไม้ ใบไม้เทศที่มีอิทธิพลของศิลปะตะวันตก ได้อย่างกลมกลืน

สรุปผลการวิเคราะห์ศิลปะลายรดน้ำผู้พระไตรปิฎกในสมัยอยุธยา

จากการวิเคราะห์รูปภาพของศิลปะลายรดน้ำผู้พระไตรปิฎกในสมัยอยุธยา ซึ่งได้ข้อมูลที่แบ่งตามเกณฑ์การวิเคราะห์ดังนี้

1. ลักษณะโครงสร้างและการวางลวดลาย ลักษณะการวางลวดลายของผู้พระไตรปิฎกในสมัยอยุธยา จะมีการผสมผสานลวดลายธรรมชาติ ลวดลายประดิษฐ์ ลวดลายสัตว์และพรรณพฤกษา มาจัดวางได้อย่างเหมาะสมสวยงาม โดยจุดเด่นของลวดลายจะมีความอ่อนช้อยสวยงาม การผูกลายกระหนกบางภาพจะมีเว้นจังหวะช่องไฟ และมีการแต่งลายแซมด้วยภาพสัตว์ ซึ่งเป็นจุดเด่นของลวดลายรดน้ำในสมัยอยุธยา ซึ่งผู้ศึกษาได้นำลักษณะการวางลวดลายจากผู้พระไตรปิฎก ที่มีการผสมผสานและการผูกลวดลายต่างๆ ได้อย่างอ่อนช้อยสวยงาม นำมาประยุกต์ออกแบบไว้ในส่วนใดส่วนหนึ่งของเครื่องแต่งกายแต่ละชุดเพื่อแสดงให้เห็นถึงลวดลายที่สวยงามของศิลปะลายรดน้ำ

2. จากการศึกษาสีต้นของศิลปะลายรดน้ำ สีต้นของงานศิลปะลายรดน้ำนั้นจัดอยู่ในกลุ่มเอกรงค์ คือมีสีทองสีเดียว ทั้งเป็นส่วนที่เป็นภาพ ลวดลายหรือลวดลายประกอบภาพ สีทองนี้มาจากทองคำเปลวหรือยิปซัมสีทองให้เห็นเด่นชัดเป็นเงางามบนพื้นสีดำ

การออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา ได้นำลวดลายที่ปรากฏอยู่บนผู้พระไตรปิฎกมาทำการประยุกต์ออกแบบ และจัดวางลวดลายใหม่ให้เกิดความเหมาะสมกับรูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์ โดยใช้เทคนิคการพิมพ์ลวดลายแบบ digital print พิมพ์ลงบนผืนผ้า ซึ่งจะใช้ทั้งผ้าพื้นและผ้าพิมพ์มาทำการตัดเย็บ และนำเอกลักษณ์ของงานลายรดน้ำที่มีสีดำ และ สีทอง มาเป็นแนวคิดในการออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์

การวิเคราะห์เครื่องแต่งกายโขนตัวพระ

ภาพที่ 35 เครื่องแต่งกายโขนตัวพระ

(ที่มา : <http://www.hiclasssociety.com/?p=43106>. สืบค้นวันที่ 31 มกราคม 2559)

ตารางที่ 4 เครื่องแต่งกายโขนตัวพระ

เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์ภาพตัวอย่างผลงาน
โครงสร้างของชุด	<p>ผู้แสดงตัวพระจะสวมเสื้อแขนยาวปักคั่นและเลื่อม ประดับด้วยปะวะหล้า มีอินธนูที่ไหล่และพาดูรีศ สวมกรองศอทับด้วยทับทรวง สังวาลและดาบทิศ ส่วนล่างสวมสนับเพลาไว้ข้างใน นุ่งผ้าถุงยกจีบโจงไว้หางหงส์ทับสนับเพลา ด้านหน้ามีชายไหวและชายแครงห้อยอยู่ ประดับด้วยสุวรรณประกอบ รัตเอนด้วยรัตพัสดุ คาดปั้นเหน่ง ศิระษะสวมชฎา ประดับด้วยดอกไม้เพชรที่ด้านซ้าย ดอกไม้ทัดที่ด้านขวา มีอุบะ ตามตัวสวมเครื่องประดับต่าง ๆ ประกอบด้วยกำไลเท้า กำมรงค์ แหวนรอบ กรรเจียกและทองกร แต่เดิมตัวพระจะสวมหัวโขนในการแสดง แต่ภายหลังไม่เป็นที่นิยม เพียงแต่แต่งหน้าและสวมชฎาแบบละครในเท่านั้น</p>

การวิเคราะห์เครื่องแต่งกายโขนตัวนาง

ภาพที่ 36 เครื่องแต่งกายโขนตัวนาง

(ที่มา : <http://www.hiclassociety.com/?p=43106>. สืบค้นวันที่ 31 มกราคม 2559)

ตารางที่ 5 เครื่องแต่งกายโขนตัวนาง

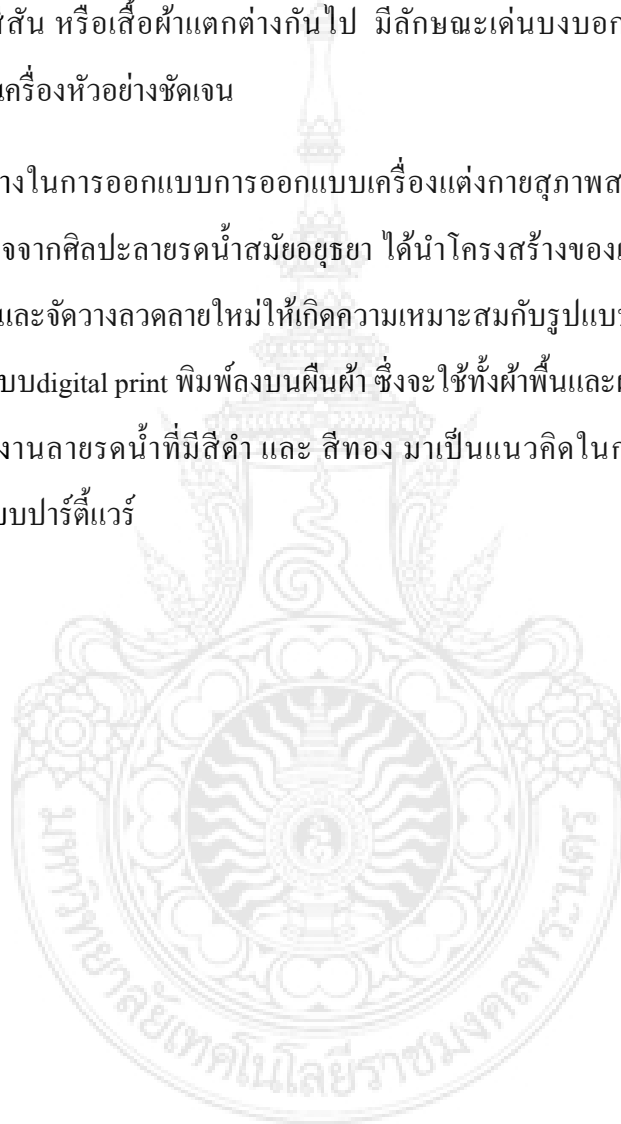
เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์ภาพตัวอย่างผลงาน
โครงสร้างของชุด	<p>ผู้แสดงตัวนางจะสวมเสื้อในนางแขนสั้นเป็นชั้นใน มีพาดูรัดแล้วห่มสไบทับ ทิ้งชายไปด้านหลังยาวลงไปถึงน่อง ประดับด้วยปะวะหล้า สวมกรองศอ สะอึ้งและจิ้งนาง ส่วนล่างนุ่งผ้าถุง ยกจีบหน้า คาดปั้นเหน่ง สิริษะสวมมงกุฎ รัดเกล้า ยอด รัดเกล้าเปลวหรือกระบังหน้าตามแต่ฐานะของตัวละคร ประดับด้วยดอกไม้ทัดที่ด้านซ้าย ดอกไม้ทัดที่ด้านขวา มีอุบะ ตามตัวสวมเครื่องประดับต่าง ๆ ประกอบด้วยชามรงค์ กำไลเท้าแหวนรอบ กำไลตะขาบ กรรเจียกและทองกร แต่เดิมตัวนางที่เป็นตัวยักษ์เช่น นางสามานักขานางกานาสูร จะสวมหัวโขน แต่ภายหลังมีการแต่งหน้าไปตามลักษณะของตัวละครนั้น ๆ โดยไม่สวมหัวโขน</p>

สรุปผลการวิเคราะห์รูปแบบภาพเครื่องแต่งกายการแสดงโขน

จากการวิเคราะห์รูปแบบภาพของเครื่องแต่งกายโขนได้ข้อมูลที่แบ่งตามเกณฑ์การวิเคราะห์ดังนี้

1. เครื่องแต่งกายโขน ผลการวิเคราะห์ได้ข้อมูลดังนี้ เครื่องแต่งกายโขนมีลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละตัวละคร มีสีสันทัน หรือเสื้อผ้าแตกต่างกันไป มีลักษณะเด่นบงบอกถึงตัวละครออกมาจากทางเครื่องแต่งกายหรือเครื่องหัวอย่างชัดเจน

สรุปแนวทางในการออกแบบการออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา ได้นำโครงสร้างของเครื่องแต่งกายโขนมาทำการประยุกต์ออกแบบ และจัดวางลวดลายใหม่ให้เกิดความเหมาะสมกับรูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์โดยใช้เทคนิคการพิมพ์ลวดลายแบบdigital print พิมพ์ลงบนผืนผ้า ซึ่งจะใช้ทั้งผ้าพื้นและผ้าพิมพ์มาทำการตัดเย็บ และนำเอกลักษณ์ของงานลายรดน้ำที่มีสีดำ และ สีทอง มาเป็นแนวคิดในการออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์

แรงบันดาลใจ (Inspiration)

การออกแบบเครื่องกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา ได้นำลักษณะการจัดวางของลวดลายรดน้ำมีเอกลักษณ์ที่สวยงาม มีความอ่อนช้อย และมีรูปแบบลวดลายที่โดดเด่นอันได้แก่ ลวดลายกระหนกเปลว ลวดลายกระหนกรวงข้าว ลวดลายพรรณพฤกษาและสรรพสัตว์ มาเป็นหลักในการประยุกต์ออกแบบและจัดวางลวดลายขึ้นมาใหม่ให้เกิดความเหมาะสมลงตัว และสามารถสวมใส่ได้จริง

ภาพที่ 37 ภาพแสดงแรงบันดาลใจ

อารมณ์ (Mood board)

อารมณ์ของการสร้างสรรค์ผลงานจะสื่อถึงสุภาพสตรีในสังคมเมืองที่มีบุคลิกสง่างาม มาดมั่น ทันสมัย มีความมั่นใจในตนเองสูง กล้าแสดงออก ชอบเข้าสังคม จึงได้ใช้แนวคิดนี้มาออกแบบเครื่อง แต่งกายในรูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์ โดยใช้สีดำและสีทองอันเป็นสีที่เป็นเอกลักษณ์ของลายรดน้ำ มาผสมผสานการออกแบบเครื่องแต่งกายในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ให้เกิดความสง่างามและทันสมัย

ภาพที่ 38 ภาพแสดงอารมณ์

กลุ่มเป้าหมาย (Target group)

กลุ่มเป้าหมายของการออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรี โดยได้รับแรงบันดาลใจศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา กำหนดอายุสุภาพสตรีในกลุ่มอายุ 25-35 ปี มีบุคลิกที่ทันสมัย มีความมั่นใจในตนเอง รักการเข้าสังคม ชอบการแต่งตัว โดยการออกแบบเครื่องแต่งกายมีความสวยงาม เหมาะสมลงตัว มีรายละเอียด มีรูปแบบที่แปลกใหม่และโดดเด่น ส่งเสริมบุคลิกที่ดีแก่ผู้สวมใส่

การออกแบบลวดลาย

ลวดลายของศิลปะลายรดน้ำนั้น มีจุดเด่นมีการวางลวดลายและการผูกลายที่มีความสวยงามอ่อนช้อย มีสีดำและสีทองอันเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น จึงได้นำลวดลายมาประยุกต์ออกแบบให้เกิดลวดลายใหม่ทั้งหมด 3 ลวดลาย โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้านการออกแบบลวดลาย ดังนี้

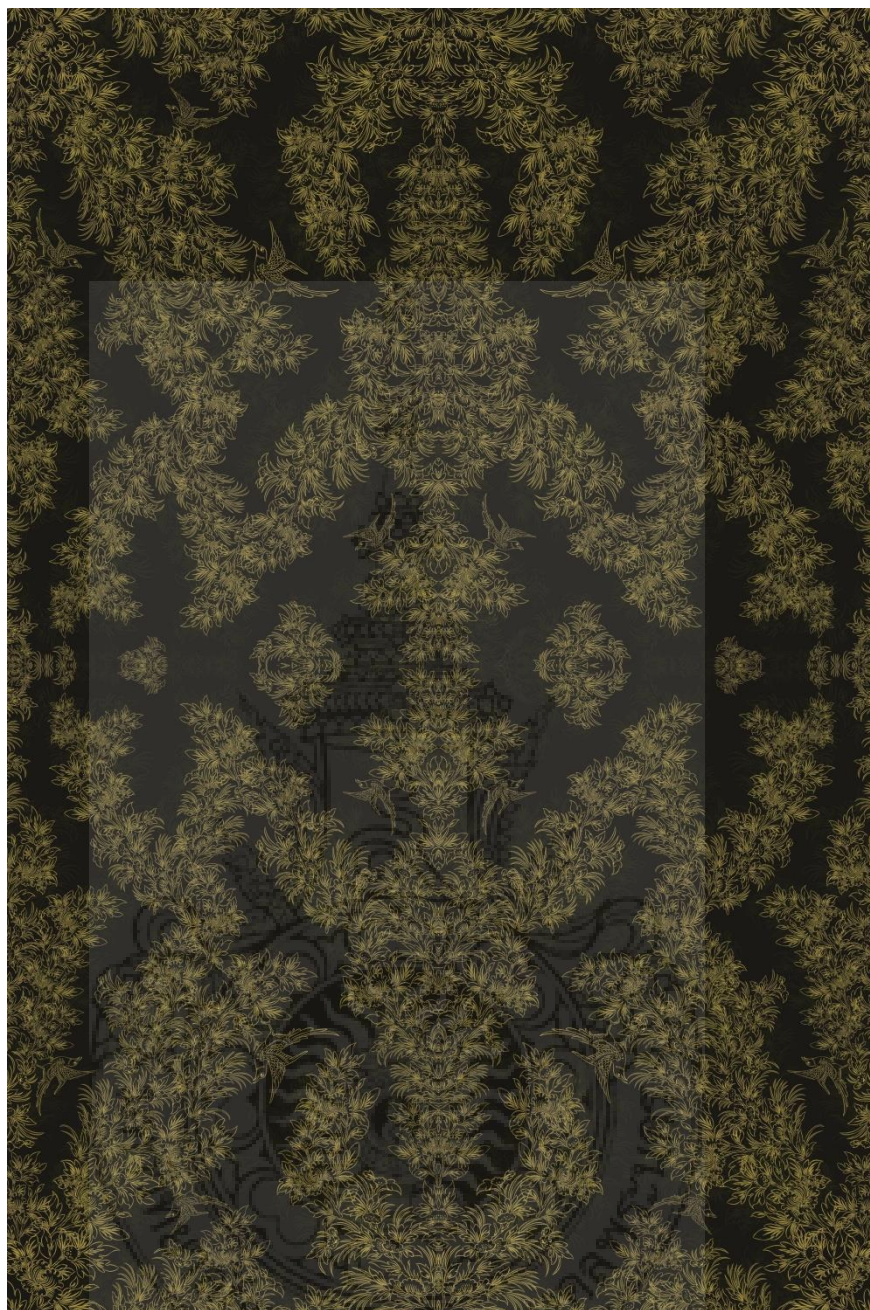
ภาพที่ 39 ภาพลวดลายที่ใช้ในการออกแบบ ลวดลายที่ 1

การออกแบบลวดลายที่ 1 มีลักษณะการใช้สีดำและสีทองมาเป็นสีหลักในการออกแบบและมีการนำลายพรรณพฤกษามาและลายสรรพสัตว์จัดวางลวดลายใหม่โดยอิงหลักการออกแบบลวดลาย ให้เกิดความเหมาะสมกับการนำไปใช้ในการออกแบบ

ภาพที่ 40 ภาพลวดลายที่ใช้ในการออกแบบ ลวดลายที่ 2

การออกแบบลวดลายที่ 2 มีลักษณะการใช้สีดำและสีทองมาเป็นสีหลักในการออกแบบและมีการนำลายพรรณพฤกษาและลวดลายกระหนกเปลว มาจัดวางลวดลายใหม่ให้เกิดความเหมาะสมกับการนำไปใช้ในการออกแบบ

ภาพที่ 41 ภาพลวดลายที่ใช้ในการออกแบบ ลวดลายที่ 3

การออกแบบลวดลายที่ 3 มีลักษณะการใช้สีดำและสีทองมาเป็นสีหลักในการออกแบบและมีการนำลายพรรณพฤกษาและลายสรรพสัตว์มาจัดวางลวดลายใหม่ให้เกิดความเหมาะสมกับการนำไปใช้ในการออกแบบ

การออกแบบเครื่องแต่งกาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลศิลปะลายรดน้ำ ได้ข้อมูลที่แบ่งตามเกณฑ์วิเคราะห์ดังนี้

1. ผู้ศึกษาได้นำลักษณะการวางลวดลายจากตู้พระไตรปิฎก ที่มีการผสมผสานและการผูก ลวดลายต่างๆ ได้อย่างอ่อนช้อยสวยงาม นำมาประยุกต์ออกแบบไว้ในส่วนใดส่วนหนึ่งของเครื่องแต่ง กายแต่ละชุดเพื่อแสดงให้เห็นถึงลวดลายที่สวยงามของศิลปะลายรดน้ำ

2. ผู้ศึกษาได้นำรูปแบบโครงร่างของเครื่องแต่งกายโบราณมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบเครื่อง แต่งกายสำหรับสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ี่ให้เกิดความเหมาะสม

ภาพที่ 42 ภาพร่างผลงานการออกแบบเสื้อผ้า

ผลงานการออกแบบเครื่องแต่งสุภาพสตรีรูปแบบปาร์ตี้แวร์ี่ใน 1 คอลเลกชัน มีการวิเคราะห์ ข้อมูลด้านการออกแบบ ดังนี้

ภาพที่ 43 ผลงานการออกแบบ แบบที่ 1

ผลงานการออกแบบ แบบที่ 1 รูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์โดยออกแบบเป็นเดรสสั้นความยาวเหนือเข่า มีการติดชิปซ่อนข้างลำตัว ตัวชุดมีเทคนิคการพิมพ์ผ้าแบบดิจิทัลโดยพิมพ์เป็นลวดลายประยุกต์จากลายรดน้ำ มีผ้าคลุม(Cape) บริเวณด้านหลังของตัวชุดซึ่งได้ประยุกต์มาจากห่มสไบของโจนตัวนาง

ภาพที่ 44 ผลงานการออกแบบ แบบที่ 2

ผลงานการออกแบบ แบบที่ 2 รูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์ โดยท่อนบนของชุดซึ่งได้ประยุกต์มาจาก ห่มสไบของ โขนตัวนาง ด้านหลังทิ้งชายผ้ายาวลงไปถึงพื้นติดชิปซ่อนที่กลางลำตัวของชุด โดยมีการนำ ลวดลายที่ได้ทำการออกแบบและใช้เทคนิคการพิมพ์ผ้าแบบดิจิทัล มาใส่ไว้ในส่วนนี้ของตัวชุด ส่วน ท่อนล่างใช้ผ้าไหมสีด้าทอสอดคั้นมาทำการออกแบบและตัดเย็บเป็นกางเกงขาบาน

ภาพที่ 45 ผลงานการออกแบบ แบบที่ 3

ผลงานการออกแบบ แบบที่ 3 รูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์ที่สามารถสวมใส่ได้จริง โดยมีลักษณะเป็น
 เดรส ผ้าหน้าบริเวณ โคนขา และมีชายกระโปรงด้านหลังที่ลากยาว ช่วงบนมีการออกแบบมาจากการ
 ประยุกต์จับจีบหน้านางของโจน และนำลวดลายที่ใช้เทคนิคการพิมพ์ผ้าแบบดิจิทัลที่ได้ทำการ
 ออกแบบมาใส่ในตัวชุดจนเต็มพื้นที่

ภาพที่ 46 ผลงานการออกแบบ แบบที่ 4

ผลงานการออกแบบ แบบที่ 4 รูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์ โดยช่วงบนบริเวณช่วงอกของชุดมีลักษณะเป็นทรง V-neck โดยมีการนำลายที่ได้จากเทคนิคการพิมพ์ผ้าแบบดิจิทัลมาจัดวางลายใส่ในผ้าชั้นหลัง ซึ่งใช้วิธีการเย็บกลับเพื่อโชว์ลวดลายให้เห็นทั้งสองด้านและติดซิปข้างลำตัวเพื่อทำให้เห็นลวดลายได้ชัดเจน เพิ่มความสวยงามและเพิ่มความโดดเด่น โดยการปักคั่นทองตามลวดลายเฉพาะจุด

ภาพที่ 47 ผลงานการออกแบบ แบบที่ 5

ผลงานการออกแบบ แบบที่ 5 รูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์โดยช่วงบนของชุดมีลักษณะเป็นเกาะอก และเพิ่มความโดดเด่นโดยการจับเดรบบริเวณด้านหน้าตัวชุด ส่วนช่วงล่างมีการนำลวดลายที่ได้ทำการออกแบบมาใส่ในส่วนนี้ของตัวชุด แทรกผ้าชีฟองสีเขียวเหลืองทองตั้งแต่บริเวณเอวลงมา

สรุปผลการออกแบบ

จากคอลเลกชันทั้งหมดจำนวน 5 ชุด ผู้ศึกษามุ่งเน้นการนำเสนอรูปแบบที่เป็นเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา จากการออกแบบผู้ศึกษาได้ผสมผสานระหว่างลายรดน้ำและเครื่องแต่งกายโขนให้เกิดเป็นเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรี โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยาที่มีความทันสมัย โดดเด่น และคุ้มค่ากับการใช้งาน ทำให้เกิดความคุ้มค่า สวยงามและน่าสนใจของเครื่องแต่งกาย การออกแบบนี้จะเป็นการ ต่อ ยอด และพัฒนาให้เกิดแนวทางใหม่ๆของเครื่องแต่งกายในรูปแบบที่ตอบสนองความต้องการของผู้สวมใส่ที่ต้องการความหรูหรา และสง่างาม

ภาพที่ 48 ภาพร่างผลงานการออกแบบเสื้อผ้า แบบลงสีทั้งหมด

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาแฟชั่นนิพนธ์การออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา ได้ทำการสรุปและอภิปรายผลดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลประวัติและที่มาของศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา
2. เพื่อออกแบบลวดลายที่ได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา
3. เพื่อออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรีในรูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา

ที่มาของปัญหา

งานศิลปะลายรดน้ำในปัจจุบันนั้นมีเพียงการเขียนซ่อมแซมหรือบูรณปฏิสังขรณ์ผลงานเก่าในอดีตเป็นหลักเท่านั้น และการนำลายรดน้ำ มาต่อยอดเพื่อการออกแบบและประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมนั้นมีความท้าทายเป็นอย่างมาก ซึ่งถ้านำมาออกแบบและใช้อย่างไม่เหมาะสมจะทำให้ดูเป็นชุดที่ออกแบบเพื่อการแสดงและไม่มีความทันสมัย

แนวทางการแก้ปัญหา

ผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดในการออกแบบ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำ มาทำการพัฒนาออกแบบลวดลายขึ้นมาใหม่ ให้เหมาะสมกับเครื่องแต่งกายเพื่อให้เกิดความน่าสนใจโดยใช้เทคนิคการพิมพ์ผ้าแบบดิจิทัล เพื่อใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรีให้มีความทันสมัยและเพื่อเป็นสื่อในการแสดงอัตลักษณ์ความเป็นไทย

ขอบเขตของการศึกษาข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดการออกแบบลวดลาย

ขอบเขตของการออกแบบ

2. ออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรี โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา

3. ออกแบบเครื่องแต่งกายโดยนำเทคนิคการพิมพ์ลวดลายลงบนผืนผ้ามาผสมผสานเทคนิคการปักดิ้นทอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

กลุ่มที่ 1 ศึกษาลวดลายรดน้ำสมัยอยุธยา

กลุ่มที่ 2 ศึกษาเครื่องแต่งกายโขน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

กลุ่มที่ 1 ศึกษาลวดลายรดน้ำสมัยอยุธยา จำนวน 3 ลวดลาย ได้แก่ ลวดลายกระหนกเปลว ลวดลายกระหนกรวงข้าว ลวดลายสัตว์และพรรณพฤกษา

กลุ่มที่ 2 ศึกษาเครื่องแต่งกายโขน จำนวน 2 ชุด ได้แก่ เครื่องแต่งกายตัวพระ เครื่องแต่งกายตัวนาง

ผลการวิเคราะห์

การศึกษาเพชฌัญญ์การออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา เป็นการค้นคว้าและพัฒนา ที่เน้นถึงวิธีการศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเป็นการวิเคราะห์ปัญหา และศึกษารูปแบบของเสื้อผ้าให้ตรงกับความต้องการของผู้ศึกษาตลอดจนการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งโครงการดังกล่าวผู้ศึกษาสามารถสรุปผล ได้ดังนี้

การศึกษาแฟชั่นนิพนธ์การออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา งานศิลปะลายรดน้ำ เป็นการเขียนลายด้วยน้ำยาพิเศษหรือที่เรียกว่าน้ำยาหาคาลลงบนพื้นที่ทำด้วยรักสีดำหรือสีแดงแล้วจึงเช็ดรักปิดทอง รดน้ำให้เกิดเป็นลวดลายหรือรูปภาพต่างๆ ภาพลายรดน้ำส่วนใหญ่มักเป็นภาพบุคคลหรือภาพเล่าเรื่อง ที่มีลวดลายไทยประกอบ

จากการศึกษาข้างต้นผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดที่จะนำศิลปะลายรดน้ำมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรี โดยใช้แฟชั่นเป็นสื่อในการแสดงอัตลักษณ์ความเป็นไทย ผ่านการออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพสตรีในรูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์ โดยใช้ลวดลายจากศิลปะลายรดน้ำสมัยอยุธยา นำมาทำการพัฒนาออกแบบเป็นลวดลายพิมพ์ลงบนผืนผ้ามาผสมผสานกับเทคนิคงานปักดินทองให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน

ด้านรูปแบบลวดลาย

จากการศึกษารูปแบบของลวดลายรดน้ำสมัยอยุธยา คือ 1. ลวดลายกระหนกเปลว 2. ลวดลายกระหนกรวงข้าว 3. ลวดลายสัตว์และพรรณพฤกษา นำมาออกแบบตัดทอนเกิดเป็นลวดลายใหม่และคงเอกลักษณ์ของลวดลายรดน้ำที่มีความอ่อนช้อย สวยงาม

ด้านสีสันทัน

จากการศึกษารูปแบบสีสันทันของลวดลายรดน้ำนั้นจะใช้โทนดำและทองที่เป็นสีที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของลายรดน้ำ และรวมถึงนำแนวโน้มแฟชั่น Spring Summer 2017 มาปรับใช้เพื่อให้มีความโดดเด่นและทันสมัยมากยิ่งขึ้น

ผู้ศึกษาจึงได้นำแนวคิดมาผสมผสานและสร้างรูปแบบของเครื่องแต่งกายใน 1 คอลเลกชัน มีเครื่องแต่งกายทั้งหมด 5 ชุด ประกอบไปด้วยชุดที่ 1. รูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์โดยออกแบบเป็นเดรสสั้นความยาวเหนือเข่า มีการติดชิปซ่อนข้างลำตัว ตัวชุดมีเทคนิคการพิมพ์ผ้าแบบดิจิทัลโดยพิมพ์เป็นลวดลายประยุกต์จากลายรดน้ำ มีผ้าคลุม(Cape) บริเวณด้านหลังของตัวชุดซึ่งได้ประยุกต์มาจากหมวกโบของโจนตัวนาง ชุดที่ 2 รูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์โดยท่อนบนของชุดซึ่งได้ประยุกต์มาจากหมวกโบของโจนตัวนาง ด้านหลังทิ้งชายผ้ายาวลงไปถึงพื้นติดชิปซ่อนที่กลางลำตัวของชุด โดยมีการนำลวดลายที่ได้ทำการออกแบบและใช้เทคนิคการพิมพ์ผ้าแบบดิจิทัล มาใส่ไว้ในส่วนนี้ของตัวชุด ส่วนท่อนล่างใช้ผ้าไหมสีดำทอสอดคิ่นมาทำการออกแบบและตัดเย็บเป็นกางเกงขาบาน ชุดที่ 3

รูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์ที่สามารถสวมใส่ได้จริง โดยมีลักษณะเป็นเดรส ผ่าหน้าบริเวณ โขนขา และมีชายกระโปรงด้านหลังที่ลากยาว ช่วงบนมีการออกแบบมาจากการประยุกต์จับจีบหน้านางของโขน และนำลวดลายที่ใช้เทคนิคการพิมพ์ผ้าแบบดิจิทัลที่ได้ทำการออกแบบมาใส่ในตัวชุดจนเต็มพื้นที่ ชุดที่ 4 รูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์โดยช่วงบนบริเวณช่วงอกของชุดมีลักษณะเป็นทรง V-neck โดยมีการนำลายที่ได้จากเทคนิคการพิมพ์ผ้าแบบดิจิทัลมาจัดวางลายใส่ในผ้าชั้นหลัง ซึ่งใช้วิธีการเย็บกลับเพื่อโชว์ลวดลายให้เห็นทั้งสองด้านและติดซับข้างลำตัวเพื่อทำให้เห็นลวดลายได้ชัดเจน เพิ่มความสวยงามโดยการปักคันทองตามลวดลายเฉพาะจุด ชุดที่ 5 รูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์โดยช่วงบนของชุดมีลักษณะเป็นเกาะอกและเพิ่มความโดดเด่นโดยการจับเดรปบริเวณด้านหน้าตัวชุด ส่วนช่วงล่างมีการนำลวดลายที่ได้ทำการออกแบบมาใส่ในส่วนนี้ของตัวชุด แทรกผ้าชีฟองสีเขียวเหลือบทอง ตั้งแต่บริเวณเอวลงมา

การอภิปรายผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ศิลปะลายรดน้ำ เป็นการเขียนลายด้วยน้ำยาพิเศษ หรือที่เรียกว่าน้ำยาหรดาลลงบนพื้นที่ทำด้วยรักสีดำแล้วจึงเช็ดรักปิดทอง รดน้ำให้เกิดเป็นลวดลายหรือรูปภาพต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาเชื่อมโยงกับเสื้อผ้ารูปแบบปาร์ตี้แวร์ที่ออกแบบให้มีความสวยงามและตามสมัยนิยม จึงได้นำจุดเด่นของลวดลายรดน้ำในสมัยอยุธยาที่มีความอ่อนช้อยสวยงาม มาทำการออกแบบลวดลายขึ้นใหม่ โดยใช้เทคนิคการพิมพ์แบบดิจิทัล มาพิมพ์ลวดลายลงบนผืนผ้า และสามารถนำไปต่อยอดในการผลิตได้จริงและสามารถใส่ได้ทุกโอกาสและช่วยลดต้นทุนของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

จากการที่ผู้ศึกษา ได้ศึกษาลักษณะ โครงสร้างเครื่องแต่งกายโขน จึงได้นำเอาลักษณะ โครงสร้างเครื่องแต่งกายของ โขนตัวพระ และเครื่องแต่งกายของ โขนตัวนาง มาเป็นหลักการออกแบบเสื้อผ้าสำหรับสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ โดยดึงเอาลักษณะการห่มสไบ การจับจีบหน้านางมาทำการออกแบบโครงร่างชุด และนำแนวโน้มแฟชั่นสปริงซัมเมอร์2017ที่เน้นสีดำ ทอง สื่อถึงความเรียบหรูและสง่างามมาใช้ให้เกิดความคลาสสิกให้การออกแบบในครั้งนี้และเพิ่มความโดดเด่นให้กับชุดด้วยการปักคันทองซึ่งเป็นจุดเด่น และผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บจะใช้ผ้าที่มีความทั้งตัว ได้แก่ผ้าไหมสอดคั่น ผ้าดชเชสซาติน ผ้าชีฟองเหลือบทองเป็นส่วนหนึ่งของชุดปาร์ตี้แวร์ เพื่อให้เกิดความสวยงามต่อผู้สวมใส่และใส่ได้หลากหลายโอกาส

ข้อเสนอแนะ

1.ควรศึกษาเทคนิคการออกแบบเครื่องแต่งกายที่มีการประยุกต์ใช้ในการออกแบบและนำเสนอรูปแบบเครื่องแต่งกายและผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้บริโภค

2.ควรมีการส่งเสริมให้มีการศึกษาและพัฒนาต่อยอดงานที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย โดยนำมาประยุกต์ให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน เพื่อการพัฒนาแนวคิดทางด้านการออกแบบและเป็นการสืบสานความเป็นไทยให้ยั่งยืนสืบไป

บรรณานุกรม

จิรพันธ์ สมประสงค์. (2544). **เทคนิคการสร้างสรรค์ศิลปะลายรดน้ำ (ยุคใหม่)**. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์.

ชูศักดิ์ ไทพาณิชย์. (2556). **การออกแบบลวดลาย**. กรุงเทพฯ : วาดศิลป์, บมจ.

ณัฐพงษ์ พักโต. (2557). **การออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีโดยได้รับแรงบันดาลใจจาก
ศิลปะการแสดงโขน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

น. ณ ปากน้ำ. (2543). **ศิลปะลายรดน้ำ**. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณสำนักพิมพ์.

พวงผกา คุโรวาท. (2535). **คู่มือประวัติเครื่องแต่งกาย**. กรุงเทพฯ : รวมสาสน์.

วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (2548). **ลายรดน้ำกับพัฒนาการ**. กรุงเทพฯ : กรม
ศิลปากร.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2539). **การออกแบบ**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สนั่น รัตนะ. (2545). **ศิลปะลายรดน้ำ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศิลปะประภา.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2543). **สังคมไทย แนวทางวิจัยและพัฒนา**. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา.

อภิวันท์ อุดลยพิเชษฐ. (2555). **ลายรดน้ำ**. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณสำนักพิมพ์.

งานช่างลายรดน้ำ. ม.ป.ป. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.siamwoodcarving.com/knowledge/143/>. (สืบค้นวันที่ 24 กรกฎาคม 2558)

ชุดยีนเครื่องโขน. ม.ป.ป. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.banramthai.com/>. (สืบค้นวันที่ 31
มกราคม 2559)

นาฏศิลป์ชั้นสูง “โขน” รามเกียรติ์ ชุด “รามราชจักรี” เทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ.
ม.ป.ป. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.hiclasssociety.com/?p=43106>. (สืบค้นวันที่
31 มกราคม 2559)

แนวโน้มแฟชั่น Spring Summer 2017. ม.ป.ป. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.wgsn.com>. (สืบค้นวันที่ 24 กรกฎาคม 2558)

ศิลปะลายรดน้ำและขั้นตอนการสร้างสรรค์ลายรดน้ำ. ม.ป.ป. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.ayutthayastudies.aru.ac.th/content/view/896/133/>. (สืบค้นวันที่ 24
กรกฎาคม 2558)

ภาคผนวก

ภาพร่างผลงานการออกแบบ

ผลงานการออกแบบชุดที่ 1

ผลงานการออกแบบชุดที่ 1

ผลงานการออกแบบชุดที่ 2

ผลงานการออกแบบชุดที่ 2

ผลงานการออกแบบชุดที่ 3

ผลงานการออกแบบชุดที่ 3

ผลงานการออกแบบชุดที่ 4

ผลงานการออกแบบชุดที่ 4

ผลงานการออกแบบชุดที่ 5

ผลงานการออกแบบชุดที่ 5

ผลงานการถ่ายภาพ LOOK BOOK

ภาพถ่ายการแสดงผลงาน FASHION SHOW The Debut Project : IS-SA-RA

TheDebut Project, Copyright 2016

Photo by Jade

The Debut Project
FACULTY OF INDUSTRIAL TEXTILES AND FASHION DESIGN

ประวัติผู้จัดทำแฟชั่นนิพนธ์

ชื่อ-นามสกุล	นายณัฐพล พ่วงศิริ
วัน/เดือน/ปีเกิด	2 มีนาคม 2535
ที่อยู่ปัจจุบัน	90/1 ถนนเกษตร ตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา 30160
ประวัติการศึกษา	ปริญญาเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

